

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXIX. Nr. 29

Redakcija: GLenmore 5-7281 ANTRADIENIS (TUESDAY)

BALANDŽIO - APRIL 20 D., 1954 M.

Administracija: GLenmore 5-7068

10 CENTU

PIJUS XII DĖL ATOMINIŲ BOMBŲ

Pijus XII balandžio 17 kreipėsi į valstybes, ragindamas susitarti, kad atominės ir vandenilio bombos būtų uždraustos vartoti net ir savisaugos reikalui.

Sv. Tėvas pabrėžė, kad nauji atominiai negirdėtos jėgos ginklai pripildė žmones baimės

dėl naujo pasaulinio karo ir dėl baisios ateities. Ispėjo taip pat ir nuo dujų bei bakteriologinio karo, prašydamas grįžti prie krikščioniškosios meilės, o ne prie baimės palaikymo tūkantiems.

Paskui Pijus XII pasirodė miniai ir suteikė palaiminimą.

Skraidantis Dulles

Valstybės sekretorius Dulles, pasitaręs su prezidentu Eisenhoweriu, pareiškė, jog esąs neįtikimas dalykas, kad Amerikai reiktų siūsti kariuomenės į Indokiniją. Pakaks kitų priemonių sukliudyti, kad komunistai nepaimtų Indokininijos.

Balandžio 18 Dulles vėl išskrenda į Paryžių dalyvauti Nato konferencijoj. Iš ten vyks jau tiesiai į Ženevos konferenciją.

KOMUNISTAI VISUR SIŪLOSI

Italijos komunistų partijos vadovas Togliatti pasiūlė sudaryti bendrą "katalikų - komunistų frontą" prieš vandenilio bombą ir prieš europinio saugumo bendrumenę, o taip pat prieš "Amerikos grėsmę civilizacijai".

Šita propaganda siejama su Maskvos atstovo Italijai Bogomolovo atvykimu į Romą.

MIESTUI IR PASAULIUI (urbi et orbi) palaiminimą suteikia iš Sv. Petro bazilikos balkono Pijus XII per šias Velykas.

NEW YORKUI TRŪKSTA VANDENS

Miesto majoras Wagneris paskelbė, kad vandens atsargos labai sumažėjo ir kvietė gyventojus vandenį taupyti.

MALDOS UŽ PAVERTUOSIUS

Iš Vatikano paskelbta, kad Marijos metais metais gegužės 9 d. viso pasaulio katalikai raginami melstis už persekiojamus ir kenčiančius katalikus.

GENEROLAS PASIDALINO VALDŽIĄ SU PULKININKU

Egipto prezidentas Naguib atsiskė nuo min. pirmininko pareigų ir jas perleido pulk. Nasserui, kuris atstovauja karininkams, įvykdžiusiems revoliuciją prieš Faruką.

Suezo kanalo srityje anglai nušovė vieną egiptietį. Egiptiečiai atsilygindami nužudė britą, o kitą pagrobė.

KRITIKUOJA IMIGRACIJĄ

Sen. H. Humphrey pareiškė, kad valstybės departamentas ignoruoja Kongresą, lig šiol teįsileidęs tik 6 pabėgėlius iš Europos.

KONGRESE AŠTRIAUSIAS KLAUSIMAS — INDOKINIJA

Nixono kalba turėjo išaiškinti, kaip atsilięptų visuomenė, jei Amerikai reiktų kariauti Indokinijoje.

Washingtono Kongreso sluoksniuose labiausiai jaudinasi dėl viceprezidento Nixono prasaritimų žurnalistam balandžio 16. Nors Nixonas buvo prašęs nerašyti, kad tai jo pareiškimai, bet žurnalistai tam ir yra, kad išpasakotų viską. O Nixonas buvo pareiškęs, kad jis nemano, jog reiktų Amerikai siūsti savo kariuomenę į Indokiniją, bet jeigu Prancūzija trauktųsi, tai Amerika savo kariuomenę turėtų siūsti.

Pareiškimas sukėlė audrą tarp senatorių. Dem. Gore pasipiktino. Jis reikalavo, kad prezidentas paaiškintų Kongrestui vyriausybės politiką dėl Indokininijos ir jai gautų Kongreso pritarimą. Sen. resp. Flanders pareiškė, kad jis stovi už kariuomenės siuntimą, jei tu būtų vienintelė priemonė apsaugoti nuo komunistų antplūdžio pietų Azijoje. Tik jis mano, kad Nixono kalba reikiama mėginama, kaip į tą mintį atsilięps opinija.

Laukiama, kad Kongrese

bus tuo reikalu debatai.

Kitas reikalas, kuris jaudina Kongresą, yra valstybės sekretoriaus Dulles susitarimas su Londonu organizuoti 10 valstybių sutartį Azijai nuo bolševizmo ginti. Iš savo kelionės tik tiek ir laimėjo.

Tačiau resp. lyderis Knowlandas tą susitarimą su Londonu aštriai kritikavo dėl

dviejų dalykų. Viena, kad Dulles nenumatė tarp susitariančių šalių Azijai nuo komunizmo ginti nacionalinės Kinijos ir pietų Korejos. Tos dvi valstybės — sakė Knowlandas — turi 200,000 ginkluotų vyrų ir gali atpalaiduoti Amerikos kariuomenę. Antra, kongresas nenorės — sakė senatorius — pritarti tokiai padėčiai kaip Korejoje, kur Amerika davė 90% pajėgų, o iš sąjungininkų susilaukė tik kliudymo tas pajėgas tikslingai pavartoti.

Oppenheimerio byla nuleidus uždangą

Washingtono šią savaitę ty-la dėl pereitą savaitę čia spro-gusios bombos, t.y. pagarsintų kaltinimų Dr. J. R. Oppenheimeriui, kuris vadovavo pirmosios atominės bombos gamybai, buvo vienas iš svarbiausių tyrinėtojų dabar atominės energijos srityje ir patarėjas atominiais reikalais Jungtinėse Tautose. Pereitą savaitę buvo paskelbti dokumentai, kuriais jis kaltinamas dviem dalykais: bendravęs su komunistais ir rėmęs jų veiklą; antra, jis nuleidęs vandenilio bombos gamybą 18 mėnesių...

Po tokio pareiškimo korespondento paklaustas prezidentas Eisenhoweris pasisakė, kad jam nieko nežinoma apie tą nuleidimą. Tačiau raštai buvo paskelbti spaudoje, ir visa istorija sukrėtė Amerikos visuomenę kaip bomba. Dabar specialioji komisija tiria bylą nuleidus uždangą.

McCarthy susikirtimą su armija komisija greičiausiai svarstys viešai per televiziją jau šį ketvirtadienį. McCarthy turės teisę ir pats apklausti liudininkus.

McCarthy byloje pereitą savaitę dėmesį labai patraukė naujas dalykas — tai Chicago's vyskupo pagalbininko B. J. Sheil griežtas pareiškimas prieš McCarthy. Esą McCarthy metodai griauja Amerikos gyvenimo būdą ir jo konstitucinės laisvės. Vyskupas pažymėjo, kad tai jo asmeninė pilietinė nuomonė, ir kiti katalikai gali būti kitokios nuomonės. Tik ateitis parodysianti, katra teisinga.

Kyls tarp Vokietijos ir Vakarų

Bonnos vyriausybei Sovietai davė suprasti, kad jie tam tikrom sąlygom pripažins vakarų Vokietiją. Tos sąlygos — tai okupacinio statuto panaikinimas ir aukštųjų komisarų pašalinimas. Maskva siekia palaikyti vakarų Vokietijos kovą prieš vakarų okupaciją.

Šnipai šoka iš Sovietų laivo

SNIPŲ VADAS AUSTRALIJŲJE PATS PABĖGO IR ISDAVĖ SNIPŲ TINKLĄ, O JO ŽMONA NUO MASKVOS AGENTŲ IŠGELBĖJO ITŪZUSI MINIA IR AUSTRALIJOS POLICIJA

Australijoje seniai nebuvo tokios sensacijos kaip dabar su Sovietų atstovybės trečiuoju sekretorium Petrovu ir jo žmona.

Petrovas 1951 buvo iš Maskvos MVD atsiųstas į atstovybę organizuoti Australijoje šnipų tinklo. Kai Beriją likvidavo, pavojus kilo ir jo sukurtam tinklo vadovam. Jie šaukiami atgal į Maskvą, ir nežinia, kas jų grįžusių laukia. Buvo taip pašauktas ir Petrovas. Užot grįžęs į Maskvą, jis atvyko į Australijos saugumą, išdavė visą šnipų tinklą, pateikė daug medžiagos ir paprašė globos. Pereitą savaitę Australijos vyriausybė viešai paskelbė, kad Petrovo pateikta medžiaga yra svarbi ir tikrai ir kad jam suteikta globa.

Balandžio 19 sovietų atstovybė rengėsi išgubenti į Maskvą Petrovo žmoną. Į Sydney aerodromą prisirinko apie pusantro tūkstančio žmonių. Jie matė, kaip du sovietų saugumo valdininkai atgabeną Petrovo žmoną. Paskutinius porą šimtų metrų link lėktuvo ją turėjo stumti stumti. Kas moka rusiškai, išgirdo jos šauks-

mą: "Gelbėkit, aš nenoriu į Rusiją." Minia puolė, valdininkus apstumdė, kai kuriuos par-trenkė ant žemės, moterį atėmė. Atvyko gaisrininkai ir policija, bet baigėsi tuo, kad policija "atstatė tvarką" ir moterį apdraskytai drabužiais, be vieno bato įtempė į lėktuvą sovietų pareigūnai.

Ten pasitaikęs vienas parlamento narys, įvykius patyręs, pareiškė, kad jis kreipsis į ministrų pirmininką. Ir ne

veltui. Lėktuvas buvo sulaikytas Darwin mieste, kad apklaustų moterį, ar ji nori grįžti ar liktis Australijoje. Moteris paprašė globos. Bet jos palydovai sovietų saugumo valdininkai nenorėjo jos atiduoti, ir Australijos policijai teko juos jėga nuveikti, atimti revolvorius. Sovietų atstovybės sekretorius, kuris buvo taip pat tarp palydovų, pareiškė protestą prieš diplomatų neliečiamybės laužymą.

Berlyne žmonių grobinas nesiliauja

Berlyne ir visoje Vokietijoje susijaudinimas dėl Dr. Aiek-sandro Truchnovičiaus pagrobimo dar nenurimo, nors konkretaus nieko nepadarėta, kaip ir pagrobęs Dr. Linse.

Truchnovičiaus balandžio 13 buvo atsilankęs pas grįžusį iš nelaisvės Heinz Glaske. Ten jis buvo primuštas, vaistais ap-svaigintas ir automobiliu nu-gabentas į rytinį Berlyną. Į britų protestą sovietai atsakė, kad Truchnovičius savu noru pasidavęs. Berlyno policija pa-

skelbė įsakymą suimti Heinz Glaske tada, kai jis buvo jau... rytinėje zonoje dingęs. (Taigi išpėjo, kad jis ir negrįžtų!)

Truchnovičius buvo rusų antikomunistinės organizacijos vienas iš vadovų. Jo žmona kreipėsi į Sv. Tėvą, Jungt. Tautas, aukštusius komisarus Vokietijoje. Rusų emigrantai Frankfurte demonstravo, reikalaudami išvyti sovietų atstovą. Žinoma, visa tai veltui, nes sovietai ir toliau grobs, o Vakarai protestuos.

TAI DIENPHU, kuriame nusileidžia helikopteris ir painu sužeistuosius.

MIESTAS SU VIENINTELIU ĮEJIMU

Oro tiltas Indokinijoje • Iš oro ir generolo žvaigždutės • Mieste vienuolika moterų

"Tai miestas, į kurį yra vienas vienintelis įėjimas, bet jokio išėjimo." Taip apibūdino vienas užsienio stebėtojas tą džunglių miestą, apie kurį ank-

čiau niekas nieko nežinojo, bet kuris dabar sujaudinęs viso pasaulio politines galvas.

Dienbienphu šiaurinėje vakarinėje Indokininijos dalyje yra tas keistas miestas. Tikrai keistas, nes visi žmonės, kurie tik jame yra, pateko į jį tuo pačiu keliu — oro tiltu. O jį ten yra 14,000. Ir visi sunkieji ginklai — tankai, patrankos, sunkvežimiai, dirbtuvės, ligoninės, viskas čia nusileido taip pat iš dangaus.

Keistas tas miestas ir dėlto, kad jame veikia nėra namų. Kas buvo, jau pernai buvo išgriautas kovose. Dabar tik bunkeriai, grioviai. Kelios gatvės tik tankams, sunkvežimiams važiuoti, o šiaip vienas bunkeris su kitu jungiamas grioveliais, kurių išdygsta vis naujų ir naujų ir nuolat keičia miesto vaizdą.

O to miesto plotas — 14 klm ilgio ir 8 pločio. Jame yra ir vienas iš didžiausių visoje Indokininijoje aerodromų, per kurį kasdien aprūpinama įgula. Kasdien čia pristatydavo šviežių duoną, daržoves, pieną, vitamininius dalykus, nes jie

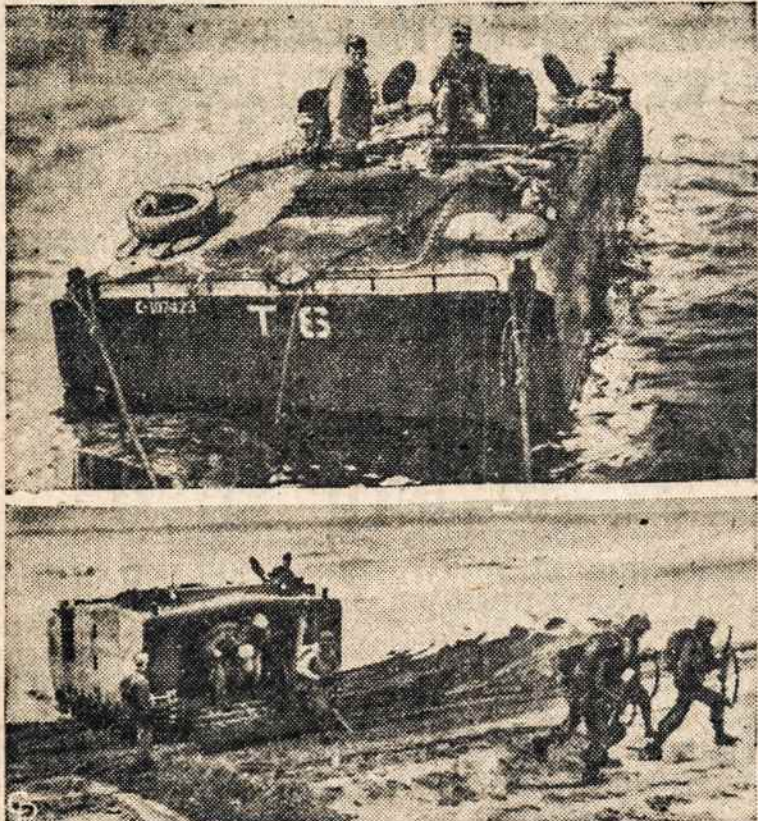
ypač reikalingi kareiviams, kurie mėnesius bunkeriuose ir tarp bunkerų turi praleisti. Komendantas pulk. de Castries, stengiasi bent pakankamu maistu palaikyti karių nuotaiką, nes jokių kitų pramogų čia nėra. Kino nėra, kavinių nėra. Net ir ramios nakties nei dienos nėra. O kad palaikytų paties komandanto nuotaiką, šiom dienom iš lėktuvo numetė jam keturias generolo žvaigždutes. Jis jau buvo grasišęs atsistatydinąs...

Visoje įguloje yra 11 moterų. Viena iš jų yra komandanto sekretorė. Prieš tvirtovės puolimą ji buvo atostogose Hanoi, kur yra Prancūzijos kariuomenės štabas. Bet prasidėjus komunistų atakom, ji nutraukė atostogas ir savą noru grįžo iš Hanoi į tvirtovę su tuo vienu įėjimu, Hanoi liko kita moteris, kurią mato kasdien įeinant pro vartus į radijo stotį ir kasdien iš ten išeinant — tiesią aukštą, šviesiai apsitaisiusią moterį. Tai Dienbienphu komandanto žmona, kuri per radiją kasdien susisiečia su vyrų ir vėl grįžta laukti... Kitos dešimt moterų pataikė atvykti į tvirtovę prieš (Nukelta į 2 pusl.)

DR. J. ROBERT OPPENHEIMER, kuris vadovavo atominė bombos dirbant, o dabar kaltinamas jos dirbimą atidėlojęs. Viršų—jo brolis.

ISMĖGINTOS naujos amfibinės valtys su ratais, kuriom marinus greičiau iškelia į krantą ir paima jų daugiau.

Vyrai nardo Kalifornijos pakrantėse

Saulės nudeginti, nurudę raumeningi vyrai diena iš dienos plaukioja ir nardo pietinės Kalifornijos pakrantėse. Kur bangos didesnės, kur jūra žiauresnė, ten juos greičiau pamatysi. Lyg jiems būtų malonumo ten nardyti, kur šiaip maudytis visa pakrantė uždrausta. Ir tai diena iš dienos. Tai nėra sportas, o didelis ir atkaklus prisirišimas svarbiems ir slaptiems karo uždaviniams. Tai Amerikos marinių povandeninio sprogdinimo daliniai treniruojami karui. Jie vadinami UDT (Underwater Demolition Team), o kasdieninėje kalboje juos pavadina tiesiog "varliniais vyrais."

★

Pats gyvenimas įtikino, kad

tokie vyrai reikalingi. — 1943 rudenį Amerikos kariuomenė rengėsi užimti japonų įsitvirtinimus vienoje iš salų. Užimti užėmė, bet tik per savo draugų lavonus. Pasirodė, kad japonai vandenyje buvo įtaisę betoninius stulpus su smaliom geležinėm viršūnėm, Amerikiečių valtys ant jų smigo, ir vyrai ėjo į dugną po japonų kulkosvaizdžių ugnim. Daugiau tokios katastrofos negalėjo būti leidžiamos.

★

1945 birželio mėnesį reikėjo išsikelti į Borneo. Anksti rytą iš laivų pradėjo groti patrankos. Po pusvalandžio iš laivų buvo nuleistos valtys, ir "varliniai vyrai" skubiai įrėsi pirmyn. Penki šimtai metrų nuo kranto valtys pasuko plaukti lygiagrečiai krantui. Pagal duotą ženklą iš valčių sprūdo į vandenį vis po porą vyrų. Taip vis kas 50 metrų. Jie plaukė kranto link ant krūtinės, kad mažiau būtų garso, kad plaukikas labiau būtų paslėptas vandenyje. Netoli kranto jie atsidūrė į kliūtis — į koralų nuklotą dugną buvo įtaisyti dešimties colių geležiniai virbai, kurių viršūniai galai buvo sujungti spygliuota viela po vandeniu. Kiekvienai vyrų porai buvo skirta ištirti 50 metrų tarpą. Kiekvienas turėjo ant kaklo po lentelę ir po savotišką pieštuką joje rašyti. Jie niro po vandeniu, čiaupinėjo ir po minutės vėl kilo į viršų, brėžė kliuvinų planą ir vėl niro po vandeniu.

Kai japonų granatos užkliuvo į darbo vidurį, vanduo parausdavo čia vieną, čia kitą vietą; vyrų dalis niro dar kartą, kad daugiau nebeiškištų.

★

Didžiausių nuostolių "varliniai vyrai" turėjo Normandijos invazijoje. Čia jie negalėjo iš anksto "apčiupinėti" vokiečių įrengtų sutvirtinimų, nes jie būtų buvę pastebėti, ir invazijos planas per anksti paaiškėjęs. Tai atliko prancūzų

KARALIENĖ ELZBIETA ir Edinburgo kunigaikštis turi atvykti gegužės pradžioje į Gibraltara, bet Ispanija, protestuodama prieš tai, atšaukė iš Gibraltaro savo konsulą.

TIK 30% ŽMONIŲ MAITINASI PAKANKAMAI

Sakoma, kad žmonės šiandien ilgiau gyvena nei prieš šimtą metų. Šiandien daugiau medicinos pagalbos, daugiau švaros, higienos — vis tai pašalina ligų pavojų ar iš jų išgelbsti. Šiandien ir maitinimosi sąlygos geresnės.

Tačiau negalima taip pasakyti apie visus žmones. Ne visi tokias sąlygas turi. Jas turi netgi tik žmonijos mažuma. Jungtinii Tautų maisto ir žemės ūkio organizacija išleido memorandumą, kuriame tvirtina, kad

tik 30% žmonių yra maitinami pakankamai.

Tik 30% žmonių tikrai naudojasi medicinos ir higienos paslaugomis. O kur kiti 70%? Tie ir tūdoja ir miršta be pagalbos.

Tie laimingieji yra daugiausia Europoje, šiaurės Amerikoje, Australijoje, N. Zelandijoje ir baltojoje pietų Afrikoje.

Ten žmogaus amžiaus vidurkis pasiekia iki 70 metų, kitur jis nukrinta net iki 40 metų. Šitas lygis Europoje pasiekiamas tik per kelius paskutinius penkiasdešimt metų. Bet ir tai dar esama skirtumo atskiruose kraštuose.

Norvegai dvidešimtojo šimtmečio pradžioje amžiaus vidurkį turėjo 56 metų, dabar 70,75. Vokiečiam einasi sunkiau, nes šimtmečio pradžioje jų vidurkis buvo 46,5, dabar 64,33 metai. Prancūzai tada turėjo vidurkį 37, dabar 66. Dar geriau Anglijoje: 50 prieš 68; šveicarai 51 ir 67, olandai 53,33 prieš 70,66 metų.

Už Europos tokie gražūs skaičiai randami N. Zelandijoje: 61 prieš 70, Australijoje: 58,5 prieš 68,5. Jungtinėse Valstybėse baltasi žmogus vidurkį turėjo: 49,66, o dabar turi 68,66. Tačiau nebaltoji rasė Jungtinėse Valstybėse gy-

vena nehigieniškai ir numuša bendrą JAV gyventojų amžiaus vidurkį tik iki 55 metų. Tuo tarpu Brazilijoje vidurkis dabar yra 41 metai, Meksikoje 35, Indijoje 29. Viename laikraštyje buvo žinutė, kad gydytojas, nuvykęs į vieną Indijos miestą, kuriame buvo 35,000, buvęs ten vienintelis gydytojas. Tokios yra ten higieninės sąlygos.

Žmogaus gyvenimo ilgumas priklauso ir nuo maitinimosi. Iš to paties memorandumo matyti, kad N. Zelandijos gyventojui tenka diena 2370 kalorijų, Norvegijos 3160, o Indijos tik 1420.

Dabar tirščiausiai Europoje gyvenama esant: Vokietija: 200 žmonių kvadratiniam kilometrui, o tikrai gyvenamose derlingose Indijos vietose gyvena per 300 žmonių, tuo tarpu derlingame Egipte iki 500. Kokis gi egiptiečio amžiaus vidurkis? Tik 40 metų. Taip kaip ir prieš 3000 metų. M.

ATVIRAS LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerb. p. Redaktorium,

Tamsta savo laikraščio spaudoje skyrėte pasisakydamas "dėl ginčo apie neutralumą" ("Darb.", š. m. Nr. 25) mane be reikalo suporavote su p. L. Dambriūnu ir teigėte, kad aš kaip ir jis bandęs atsakyti į paskutinį dr. V. Viliamo straipsnį: "Politinis neutralumas ir krikščioniškoji politika."

Deja, į jų diskusiją ar politinį neutralumą yra krikščioniškas nesikišau, o tai galėjote suvokti iš mano str. žodžių: "Pasilikdami visiškai nuolatiai nuo jų politinio neutralumo klausimo nagrinėjimo, norėtume pasisakyti dėl diskusijų vedimo aplamai, kuriais šiuo atveju pasinaudodami kaip pavyzdžiu."

Savo str. nurodžiau dvi dažnai pasitaikančias neigiamas būtent: 1. Kritikuojamoms sąvokoms savo turinio, savo prasmės primetimą ir 2. Pasisakiau bendrai prieš išaukštinimą ir be reikalo užkabirėjimą šios str., imdamas pavyzdžiu aną dr. V. Viliamo pasisakymą "Drauge". Šį faktą Tamsta, p. Redaktorium, savo pasisakyme visai nutylėjote.

Teisindamas, kad p. L. D. no atsakyme mano keliami klausimai gali būti paliesti, str. lydraštyje nurodžiau, kad tuo atveju manasis nespausdintinas, bet tai nereiškia, kad aš bandau toje diskusijoje dalyvauti. Kaip joje nedalyvavęs, neturiu jokių pretenzijų dėl mano str. nedėjimo, nes redaktorius iš tikrųjų yra laisvas pasirinkti straipsnius pagal savo liniją ir skonį.

Tikėdamasis, kad šį laišką paskelbdami, mano nurodytus

netikslumus atitaisysite, iš anksto dėkoju.

Jūsų St. Golšanskis
Cleveland, 1954-4-6.

Red. prierasas.

Kur du pešasi, trečias nesikišk. Turėjo nelaimės redakcija to patarimo nepaklausti. Norėdama sustabdyti diskusiją, ji tenkinosi pažymėdama, kad į vieno oponento mintis gauta pora atsiliepimų, kuriuose yra tokios ir tokios mintys. Tuo pastebėjimu, vadinas, įsikidama į tarpą, nspataikė įtikti šio laiško autoriui.

Autorius yra teisus, kad redakcija nepasakė, jog St. Golšanskis norėjo pasisakyti tik dėl diskusijų vedimo aplamai... kad jis nebando toje diskusijoje dalyvauti. Visų autoriaus minčių redakcija negalėjo pakartoti. O šios minties nerado reikalo kelti, nes ji būtų buvęs iš tikrųjų ir neteisinga, nes jeigu autorius rašo kito asmens straipsnio proga, jei jis ima to straipsnio tvirtinimus "pavyzdžiu" ir juos kritikuoja, tai jis dalyvauja diskusijoje, būtent, diskusijoje ne dėl klausimo esmės, bet vertindamas argumentaciją. O kad taip darė St. Golšanskis, tai sako ir jo šis laiškas: "Daleisdamas, kad p. L. D. no atsakyme mane keliami klausimai gali būti paliesti, str. lydraštyje nurodžiau, kad manasis nespausdintinas."

Nepatenkintas laiško autorius ir tuo, kad redakcija "suporavo" jį su p. L. Dambriūnu. Tuigi suporavo... "Darbininkas" tebuvo parašęs tiek: "redakcija yra gavusi du straipsnius, kuriais atsako į paskutinį dr. V. Viliamo atsakymą". Taigi redakcija ir nemėgino autoriaus su kuo nors poruoti. Redakcija tuo nesiverčia... M.

MIESTAS SU VIENINTELIU ĮEJIMU

(Atkelta iš 1 psl.)

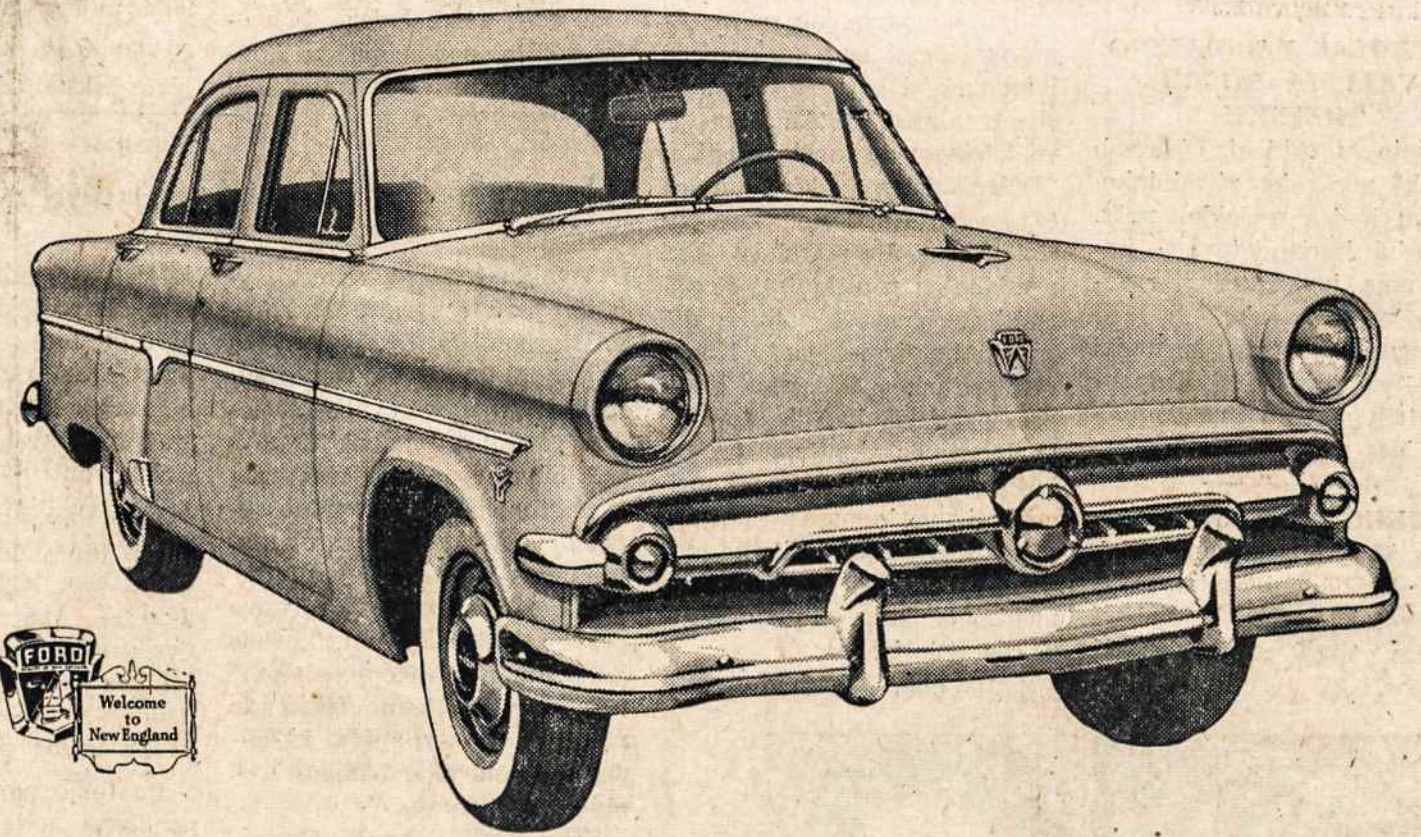
pat komunistų puolimus. Tai kinietės, kurios norėjo tvirtovėje atidaryti "fronto kabaretą". Taip jos ir įstrigo.

Kai staiga kovo 13 komunistinio gen. Giap kariuomenė, viso apie 40,000 vyrų, tvirtovę apgulus, ėmė bombarduoti svarbiausią tvirtovės nervą — aerodromą, vienintelis įėjimas į miestą pasunkėjo, ir aprūpinimas pastriukėjo. Tuojau aerodromo nebuvo galima naudoti. Kol durtuvais buvo nužarstyti nuo jo komunistai, visus sustiprinimus — vyrus, maistą, šaudmenis lėktuvai milžinai leido parasūtais. Helikopteriai rankiojo sužeistuosius, kai komunistai nieko neatsakė į raudonojo kryžiaus siūlymą leisti laisvai išgauti sužeistuosius.

Tik ir čia komunistai pasiojo kelią. Prancūzų lėktuvus staiga pradėjo taikliai skinti komunistų priešlėktuvinę, vairuojama radaru. Tai jau buvo ženklas, kad Maskva suspėjo jų atsitiesti per Kiniją.

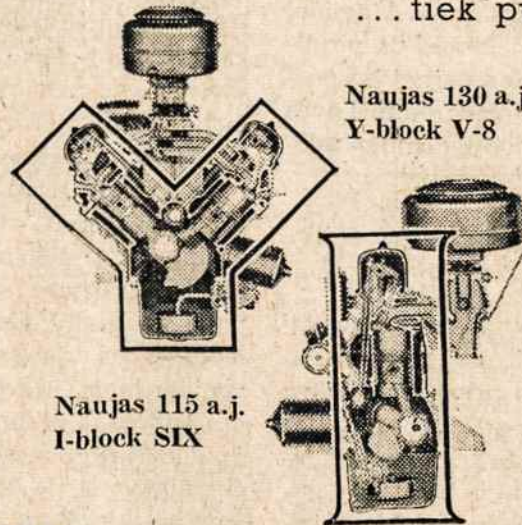
Dabar aerodromo dalis jau komunistų rankose. Takų dalis jame jau išsprogdinta. Keliais atvejais neįkirtę tvirtovės atviru puolimu ir palikę vielse kyboti ar žemėje įtsoti apie 10,000 karių, komunistai griebėsi senovinės strategijos. Esą jie kasa griovius, kuriais vis arčiau ir arčiau stengiasi prislinkti prie gynėjų įtvirtinimų. Esą taip pat kasamos požeminės olos, kuriom puolikai iš apачios atsidurtų miesto centre.

Gynėjai vis labiau spaudžiam, ir su didele dramatine įtampa sekama, ar balandžio 26 ras miestą Rytų ar Vakarų rankose. M.

Pagaminti kaip geriausi... Iškainuoti su pigiausiais

Tik Fordas žemos kainos srityje
jums duoda tiek daug puikių automobilių privalumų
... tiek puikių automobilių savybių!

F.D.A.F.

Pabrauk pirštais per lygiai dazytą '54 Fordą. Paskui spūstelk durų rankenoj mygtuką... atidaryk duris... užverk jas... klausykis to duslaus "trakt", kurį durys sukelia. Įlipk vidun ir pažvelk įrengimo ir išmušalų gro-

žį. Pastebėk naujus Astra-Dial kontrolės prietaisus. Pamegink tą patogumą Fordo plačių sėdynių! Bet visa tai yra tik įvadas į kokybę ir puikių automobilių privalumus, kokius rasi visuose 14 Fordo stiliuose. Užek ir pasirinkęs Fordą pamegink jį vairuoti... ir būsi maloniai nustebintas, kad šis automobilis parduodamas pigiausiai... o jo veikimas pralenkia geriausių!

Ford

Vertas daugiau jį perkant...

Vertas daugiau jį parduodant!

P. S. FORDO PARDAVEJAI TURI PUKIŲ, ŽEMOS KAINOS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ!

MOTERŲ PASAULY

Moterų Sąjungos vėjus

Lietuvių Katalikų Moterų Sąjunga šiuo metu veda vėjus, siekdama daugiau moterų įrašyti į tą seną ir garbingą organizaciją. Prie to vėjus dedasi visos kuopos, stengdamosios savo apylinkės lietuvės moteris supažindinti su ALRK Moterų Sąjungos tikslais, darbu ir reikšme. Mūsų kuopa (Worcester 5) tą vėjų pradėjo arba tūle į kurį laikais buvo sukvietas apribotas skaičius viešnių. Aš manau, bus įdomu tai išgirsti kitom kuopom ir sau prisitaikyti.

Susirinkome į Lietuvių Meno Ratelio patalpas, kurios yra labai jaukios ir daro malonų įspūdį, nes yra išpuoštas spalvingais lietuviškais raštais. Tai čarbas dail. Andriūšio ir mūsų judriųjų ateivių. Čia mūsų aukštesnė išpuoštas ir skandėsis apkrautas stalas, parūpinatas mūsų pirmininkės **Marcelės Witkins**. Ji tam triūsui gražiai sutelkė seniau ir vėliau atvykusias moteris. Užkandžiais rūpinosi Bronė Vedickienė, padedama Leknickienės, A. Garsienės, B. Kuodienės, A. Mikaluskienės ir M. Dabrillenės.

Susipažinimo programą pradėjo pirmininkė M. Witkins, tardama sveikinimo žodį ir pakviessama pasitarimams vadovauti sekretore **Delioniene**, o meniškai programai **Genovaitę Kaneb**, savo dukterį, stambaus bizniečio žmoną, kuri apskriai reikišias amerikiečių draugijose, bet uoliai dirba ir su lietuviškom: vadovauja sąjungiečių chorui ir rūpinasi parama besimokančiom.

G. Kaneb vadovaujant, grupė jaunų ateivių ir viešnių užtraukė "Lietuva, tėvyne mūsų". Jų balsuose, giedant tą brangią giesmę, jausti buvo ilgesys, susikaupimas ir ryžtumas.

Paskui, K. Kaneb pakvietus ir kitas prisidėti prie dainos, ge-

U. T. DAUKANTIENĖ
MS Vicepirmininkė

ras būrelis moterų, anksčiau ir vėliau atvykusių, susiėmusios rankomis ir sustojusios ir ratelį, gražiai lietuviškai įsidėnavo. Sąjungtos rankos ir bendra daina, sakytė sakė, kad visos yra tos pačios tautos dukros. Nuoširdi daina visos sąjungė.

Iš dainos nuoširdumas perėjo į kalbas, kurios pradėtos Veronikos Liutkienės žodžiu. Ji priminė

keturių dešimtų metų praeitį,

kai A. Jakaitytė, Ursulė Jokubauskaitė ir kitos merginos bei moterys Worcesteryje dėjo pamatus centrinei moterų or-

ganizacijai. Moterų Sąjunga buvo atremta į katalikų tikėjimą, lietuviybę ir kultūros darbą, bet kartu pridėti ir savivaldos dalykai: pašalpa ligoje ir pomirtinė. (Apie Moterų Sąjungą galima plačiau pasiskaityti "Moterų Dirvoje" arba knygelėje "Moterų Sąjunga 25 metų veikimo šviesoje"). Toliau V. Liutkienė dar papasakojo, kiek MS prisidėjo prie kovos už Lietuvos laisvę, pirkdama Lietuvos paskolos lakštus, darydama rinkliavas, teikdama pagalbą Lietuvos Moterų Draugijai, įrengdama ambulansą Lietuvos Raudonajam Kryžiui ir k.

Veronika Liutkienė yra viena iš pirmųjų sąjungiečių, ta organizacija besirūpinusi, dar

"MISS AMERICA" Evelyn Ay dalyvauja Baltimorės beisbolo parade.

ŠVIESA

(atkelta iš 3 psl.)

ėjo dienų ir kiek nakčių, kaip jis taip keliavo. Jis neįėjo alkiu nei miego, nei kojų skausmo, nes nebuvo kada galvoti apie save. Jis girdėjo kalbant: štai, Kristus yra nuvestas prie vyriausio žydų kunigo. Ir prie Romos vietininko. Štai jis yra atiduotas miniai, ir kareiviai žaidė Jo kančiomis. Jie tyčiojo si iš Jo, jie plakė Jį savo plūntakomis ir rykštėmis. Jis užspaudė ant Jo galvos spyglių ššaką, sulenkė Jį vainiką.

Ir Antonijus galvojo: — Kaip gerai, kad aš esu aklas ir nematau žmonių veidų. Kad nematau Kristaus kentėjimų. — Bet jis juto. Tikrai, kaip buvo keista, manė jis pats, kad jam skaudėjo pečiai, ir jo galva gėlė, tarytum tai jį vargino taip, kaip jis girdėjo darant Kristui. Bet labiausia skaudėjo širdis.

Ir tas skaudėjimas vis augo ir augo, kaip aštrus ir gajus erškėčio medis. Nes dabar jis buvo kelyje su Kristumi į Golgotos kalną. Jis žinojo, kad toli prieš jį Kristus neša didelį medinį kryžių, ant kurio Jis bus prikaltas ir iškeltas aukštyn, hni jie pasieks Golgotą. Tris kartus pakeliuote Kristus buvo suklypęs, nes kryžius buvo baisiai sunkus, ir minia stundė Jį. O kareiviai Jį mušė. Ir tiek pat kartų buvo suklypęs Antonijus, nes miniai staigiai sustojus, jis dar žengdavo neį atydamas. Ir kiekvieną kartą jis buvo apstumdomas ir baramas:

— Kur tu lendi, akliau! Ko tau čia reikia, juk tu viską nieko nematai.

Tiktai tada, kai minia jam į priekį indavo, jis juto, jog yra neregys. Tačiau savo viduje jis matė viską, ką Kristus darė, kaip atrodė Jo veidas, jis matė taip aiškiai, jog galėjo skirti kiekvieną kraują sukepusį Jo plauką. Vistiek, ar jis užsiedgavo savo neregės akis delnu, ar įkniubūavo jas pats į savo pečių — jis matė viską savo širdyje. Bet jis negalėjo pasitraukti iš šio kelio.

Jis nesitraukė ir kalne. Jis girdėjo vinis klamąs, ir jam atrodė, kad ne ausimis girdi, bet širdimi. Jis girdėjo minios burnojimus, jis girdėjo raudant ir verkiant. Ir jis girdėjo vėl, kaip Alyvų kalne, balsą, ramų ir gerą. Jis atėjo iš aukštesnės — žmonės sakė, kad tai nuo kryžiaus, bet Antonijui atrodė, jog balsas krito iš dangaus, ten, kur turėjo spindėti saulė ir plaukinėti šviesūs debesys.

O staiga kažkas pasidarė: minia šaukė siaubingai ir suprūkštė, jie rėkė, kad saulė užtemusi, kad kalnai skeldėja ir žemė žiojasi kaip žvėris. Jis girdėjo, kaip skubėjo žingsniai, tai minia bėgo slėptis. Ir dabar jo širdyje po visų baisyų dienų atėjo mažas džiaugsmas.

— Dabar pagaliau aš galiu prisitarti prie Tavęs, — pasakė jis tyliai, — dabar, po tiek ieškojimo nieko nebėra tarp

Tavęs ir manęs — jie pabėgo. — Ir jis ištiestomis rankomis slinko į kryžių, ir suradęs jį, susileido ant žemės ir apsikabino medį dar stipriau, negu motina laikė jį prieš mirtį. Jis netroško daugiau nieko, tiktai čia būti, visada būti. Jis buvo atradęs namus, manė jis.

Kažikas nutiško ant jo kaktos gal būt, prasidėjo lietus, bet jam atrodė, kad lašas nutiško nuo kryžiaus. Jis nubraukė jį pirštais ir pasuko galvą į savo ranką. Ant jos buvo kraujas.

Jis užsimerkė ir vėl pakėlė blakstienus. Ant jo rankos prieš akis buvo kraujo lašas.

— Aš matau! — suuko jis. — Aš matau ne tiktai širdimi, aš regiu akimis! — Jis atvertė galvą į kryžių, nepaliesdamas jo, jis regėjo išstamytą kūną, jau pabaigusį kentėjimą, šone buvo ragotinės atvarta žaizda, ji dar kraujavo. Galva buvo nusvirusi, nulenktą erškėčių vainiko. Visi tikėjo, kad prikaltas Kristus mirė.

— Ne! — suuko Antonijus, — ne! Jis girdė, jis matė savo akimis, kad tai netiesa. Argi saulė buvo pajuodus ir žemė svyravo? Žiūrėkite į kryžių! Tai dėl to viskas atrodė tamsu, kad Kristus šviečia taip begalviai. Jokia akis negali likti akla prie tos šviesos — matė jis. Jis nėra miręs, žiūrėkit, jis yra gyvas ir to's galingas, kad su Juo niekas negali mirti, niekuomet. Aš žinau, — sako Antonijus į kryžių, — aš tikiu. Tu prikelsi ir mano motiną.

jai besisteigiant. Ji dirbo kuopoje, apskrietyje ir Centro Valdyboje pirminkinke, yra taip pat MS garbės narė, išauginusi savo dukterį gera lietuvaitę ir sąjungietę, dabar redaguojančią "Moterų Dirvą."

"Moterų Dirvos" redaktore, Matilda Pauliukonienė, savo kalboje pabrėžė, kad Moterų Sąjunga galima išlaikyti ir dar sustiprinti bendromis visų pastangomis.

To negalima pasiekti stovint už durų, bet tik įėjus į vidų, įsijungus į Sąjungą, ir jos darbą, skiriamą lietuviybei bei katalikybei stiprinti, kultūrai skleisti ir tarpusavio pagalbai užtikrinti.

Fuskausiai kalbėjo Moterų Sąjungos pirmininkė Julija Mack. Tai maloni ir judri kaip gyvas sidabras moteris, Apvaizdos apdovanoja neįsekama energija, šviesiu protu ir greitai orientacija. Ji priklauso visai eilei amerikiečių organizaci-

jų ir jose eina aukštas pareigas. Tačiau ji savo gerą patyrimą ir aštrų žvilgį į reikalus atneša į Moterų Sąjungą ir jai atiduoda visą savo širdį.

Jos, kalba lietusi reikalą steigti stipendijas besimokančiom mergaitėm ir didinti MS finansinį pajėgumą, buvo atmiesta linksmu pasakojimu, kaip sąjungietės prieš kelerius metus ją "sugražino" į lietuviškąjį kelią. Julija Mack savo triūsą taip pat skiria Balfo veiklai ir tremtiniams.

Po kelių klausimų ir atsakymų MS įrašė 21 naują narę. Kitos pasižadėjo ateiti į Worcesterio 5 kuopos susirinkimus, kurie būna kiekvieną pirmąjį mėnesio pirmadienį 8 v.v. šv. Kazimiero lietuvių parapijos svetainėje.

Po skanių užkandžių ir nukaus pašnekėsio išsiskirstyta, pageidaujant ir dažniau susėiti, pakalbėti ir padainuoti.

Tobula žmona, gera tarnaitė ir vyrai

TOBULA ŽMONA

Zymi New Yorko psichoanalitikė Jolanda Iacobi tiria šeimyninius nesklendumus ir divorsų augantį skaičių. Jos nuomone, šeimų irimo atsakomybė daugumoj krinta moterims dėl jų perdėtos gyvenimo laisvės sąvokos. Laimingiausios žmonos esančios tos, kurios nuolankios ir klusnios savo vyrams. Didesnioji dalis laimingųjų esančios tos, kurios turi vaikų ir myli namų vienumą, nesigauja biznierių leidžiamų paskutinių madų ir lemiamą žodį leidžia tarti vyrui bei jam su džiaugsmu pritaria.

MOTINA TIK FILMUOSE

Kino artistė Greer Garson vadinama "mama" ne dėl mamiško amžiaus ir ne dėl savo kūdikio, kuriu nesulaukia, bet dėl geriausiai atliekamo motinos vaidmens. Filmų gamintojai, atjausdami jos moterišką tragediją, parenka specialiai filmus, kuriuose ji gali atverti visą savo širdį.

GERA TARNAITĖ

Demokratiško krašto prezidento dukteriai pritinka duoti gražų pavyzdį kitiems. Tokia yra šveicarijos prezidento dukterė. Ji tarnauja paprasta tarnaitė vienoje Londono šeimoje, atlikdama visus tarnaitės darbus ir gaudama nustatytą atlyginimą. Kas svarbiausia, ji turi progos praktiškai išmokti anglų kalbą.

Ramybė ir skrybėlė

Dukteris, apžiūrėjęs besirguliuojantį vyrą, pasikvietė jo žmoną ir sako:

— Jūsų vyrui nieko daugiau nereikia, kaip tik ramybės.

— Bet tai neįmanoma, dukterė, — atsakė žmona.

— Kodėl?

— Man reikia dar nusipirkti naują skrybę, naują suknelę ir naują apsiaustą.

Motina, dukterė ir... pasaulis

— Mamyt, aš vis tiek negaliu be jo gyventi. Jis man reikišias visą pasaulį. Ką gi aš galiu padaryti?

— Dar kiek palaukti ir geriau pažinti pasaulį.

Vyrai prieš keturiasdešimt ir po

Aišku, kad moterys labiau vertina jaunesnius vyrus nei senesnius. Bet senesniųjų paguodai štai moters balsas jų naudai:

"Vyrai iki keturiasdešimt nėra jokie vyrai... Vyresni daugiau galvoja, tuo tarpu jaunesni amžinai užsiėmę tik savo asmeninim ambicijom ir sielvartais, vis apie save kalba, laikydami save pasaulio centru. Tuo tarpu vyresni parodo intereso ir tiem dalykam, kurie yra šalia jų; jų horizontas platesnis. Be to, vyresni yra kantrėsniai, netokie užsispyrę ir bukalgalviai kaip jaunikliai... Su jaunikliais tiesiog reikia nuobodžiauti; jie neturi humoro, nesupranta juoko, nes nėra savim tikri. Suprantama, vyresnieji ir mandagumo daugiau parodo; jie uždega cigaretę, a tūdaro duris, paduoda cukrinę kitam, prieš dėdamiesi cukraus sau. Seni vyrai yra patogūs kaip ir seni batai".

Tą seniesiems giesmę pagiedojo Lauren Bacall, įžymybė biržoj. O gal tai tik giesmė savam vyrui, kuris esą jai tikėtų į dėdes.

Moters rekordas

Vokietė Niederbuchner, rūkydama cigarą, laimėjo rekordą — ji ištesėjo vieno cigaro 2 valandas ir 26 minutes.

RANKYTĖS KAIP BOKSININKO, bet iš tikrųjų jos aprištos dėl to, kad 11 mėnesių mergytė Mary Ann White Pittsburghe jas įkišo į ugnį.

DAIVA NAURAGYTE

Žiemos ištrėmimas

— Nusilenk man lig žemės! — pasakė Pavasaris žiemai; Ir jos apsiaustas baltas sušlapo, Kai ji verkė per dieną.

— Eik iš čia! — jai pavasaris tarė, Ir nulaužė jos karda; Ir žiema, pralaimėjo jau karą, O pavasaris tiltus jos ardė.

— Tu įkalta, nes supančiojai žemę, Nes žuvis uždarei po ledais, Nes nugąsdinai dygstantį kerą Savo spindinčiais šalčio kardais.

— Taigi eik! — Tarė juokdamos žiemai Pavasaris jaunas Ir su vėjais šaltais ją ištrėmė Iš gėlėto pasaulio.

NAMUOSE IR GYVENIME

Galina Macelytė studijuoja sociologiją Mt. St. Joseph kolegijoje, Mount St. Joseph, Ohio, ir bendradarbiauja "At-eityje". Balandžio numeryje išspausdino novelę "Plunksnako-tis", kur nuosaikiu humoru vaizduoja gimnazijos mokytoją ir jo norą rašyti.

Chicago Lietuvos Moterų klubui vadovauja Antoinette Kazanauskas. Klubas buvo surengęs pobūvį, kurio pelną paskyrė labdarystei.

Smulkinkinė Elena Kuprevičūtė, koncertavusi Europoje, jau atskrido į Ameriką. Gegužės 2 d. ji koncertuos "Margučio" radijo koncerte Chicagoje su simfoniniu orkestru.

Skantės akademikės balandžio 18 ir gegužės 2 d. Chicagoje surengia audimo parodą, kur bus demonstruojami lietuviški audiniai, pats audimas, kasdien budės lietuvaitės, apsi-rėngusios tautiniais drabužiais.

Stutgarte, Vokietijoje, įsteigtas Pabaltijo Moterų Tarybos lietuvių atstovybės klubas. Į klubo valdybą išrinkta M. Gedgaudienė, V. Prosinckienė, M. Lėmanienė ir S. Šeškai-tė.

Montrealyje Liet. kat. moterų draugijai pirmininkauja Lūkošienė, vicepir. Šegomogienė, sekr. Malškieienė, kas. Piešiniene, valdybos nar. Strėlienė. Draugija gegužės mėn. rengia literatūrinį moters teismą.

TREMTINIŲ MOTERŲ REKOLEKCIJOS

Uždaros tremtinių moterų rekolekcijos įvyks š. m. balandžio 30, gegužės 1 ir 2 d. Nekalto Prasiždėjimo vienuolyne, Putnam, Conn. Rekolekcijas ves Tėvas J. Kidykas, S.J.; tema: "Gyvenimo viršūnių beiškant."

Uždaros rekolekcijos prasi-dės pentkadienį (IV. 30) vakare 8:00 val., baigsis šeštadienį 3:00 val. Atlyginimas \$7.00. Visos norinčios dalyvauti, prašomos įsiregistruoti iki balandžio 26 d. šiuo adresu: Rev. Sister Superior, Immaculata Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn., arba telefonu: Putnam: 8-5828.

MERGAICIŲ STOVYKLA

Vasaros mergaičių stovykla Immaculata, Putnam, Conn. praneša, kad stovyklautojos registruojamos ir pusę vietų jau užimta. Suinteresuoti tėvai prašomi greičiau prisijusti registravimo formalumus, nes vėliau gali nebėbūti vietų.

Šiais metais stovykla prasi-deda birželio 27 d. ir baigsis liepos 25 d. Tėvai, kurie dar neturi registravimo kortelės, gali kreiptis šiuo adresu: Camp Immaculata, Immaculate Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn.

Motinos Dienai artėjant, įvairiose lietuvių kolonijose rengiamasi sušelpiti neturtingas lietuvas motinas Vokietijoje ir kitur.

Toronte Pabaltijo Moterų Taryba, kuriai dabar pirmininkauja lietuvė, E. Jurkevičienė, rengiasi birželio 14 dienos minėjimui. Ta progą bus išleistas atsišaukimas į visas pasaulio moteris.

Aldona Baužinskaitė, studijuoja socialinį darbą Fordhamo universitete, pirmininkauja studentų ateitininkų draugovei New Yorke.

Mergaičių skyrius įsteigtas prie Studentų Ateitininkų Sąjungos. Skyriaus centras yra Putname. Jam pirmininkauja Danutė Vieraitytė.

EGIPTO KARALIENE — jei karaliene gali padaryti drabužiai, kuriais apsilviko Hollywoodo artistė Gene Tierney.

Irgi išradėjas

St. Petersburg, Floridoje, vienas kirpėjas sugalvojo pasamdyti merginą, kuri tuo metu, kai jis kerpa ar skuta, likusiems jo klientams pasakotų anekdotus ar linksmas istorijas. Pasisekimas buvo toks didelis, kad dabar jau jo kirpykloje 20 tokių merginų istorijas riečia.

GRAZI MOSU LIETUVA

Jos grožį nepaprastai ryškiai iškelia PULGIO ANDRIUSIO plunksna premijuotame veikalė

ANOJ PUSEJ EZERO

101 p. Kaina \$1.50

Gaunama:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave.

Brooklyn 21, N. Y.

AVIACIJOS KELIAS (1)

Žmogus pralenkia paukščius

Prieš peržvelgiant pirmąjį aviacijos klestėjimo penkiasdešimtmetį, noris sustoti ties klausimu...

kodėl lėktuvus atsirado tik dvidešimtojo amžiaus pradžioje?

Argi žmogus išradinimas ir noras užvaldyti erdvę anksčiau nebuvo didelis?

Sėkla, sakoma, išleidžia daigą tik pakliuvus į derlingą žemę ir sulaukus tinkamo laiko. Panašiai yra ir su didžiaisiais išradimais. Jiems reikia gerai išvystytos technikos ir pareikalavimo.

Kaip žinome, pirmojo lėktuvo brėžiniai jau buvo padaryti Leonardo da Vinci penkioliktame šimtmečiuje. Tačiau žmogus neskrido juo iki dvidešimtojo amžiaus, nes nebuvo pakankamai išvystytas motoras, kurį būtų galėję panaudoti lėktuvui. Taip pat nebuvo ištobulinti būdai, kaip judančius kūnus ore išlaikyti ir vairuoti.

Didžiausi nuopelnai tenka amerikiečiams broliams Wrights, nes jie 1903 m. gruodžio 17-tą atliko pirmąjį skridimą su sūknesniu už orą lėktuvu.

Tuo pačiu metu daug bandymų pakilti nuo žemės buvo darę vokiečiai O. Lilienthal, anglai H. Maxim ir Pilchner, prancūzai Penand, Tatin ir Ader, amerikiečiai Langley ir Chanute ir kiti. Broliai Orville ir Wilbur Wrights pasidarė pirmieji aviacijos pionieriai, nes jie geriau suprato mechanikos dėsnius, turėjo daugiau pasiryžimo ir drąsos.

PIRMOJO SKRIDIMO LAIMĖJIMAI

Šių dienų mastu matuojant, pirmasis skridimas (59 sekundės, 31 mylios greičiu per valandą) vargiai iš viso būtų galima pavadinti skridimu. Ta-

PIRMIOSIOS PETELISKĖS pavasario žieduose, nors jos ir vadinasi ponija Nixonienė, viceprezidentienė, ir panelės Nixonaitės, viena 8 ir kita 5 meteliu.

PRANAS BALTAKIS

Pranas Baltakis, šio straipsnelio autorius, yra studentas, baigias Princetone, N. J., aeronautikos inžinerijos studijas. Specializuojasi spausminių variklių srityje. Straipsnelyje peržvelgiamas visas aviacijos kelias per 50 metų; pirmieji bandymai, didžiosios kelionės, tobulinimai, greičio didinimas, motorai, jų pritaikymas ir tolimesnis aviacijos vystymasis.

čiau brolių Wrights pasisekimas buvo daugiau nei pirmas skridimas. Jie sugriovė tuo metu vyraujantią nuomonę, kad žmogui skridimas yra neįmanomas. Šis įsitikinimas buvo grindžiamas Newtono išvedžiojimais ir, įdomu pastebėti, kad vos keletą metų prieš pirmąjį skridimą buvo teoretiskai įrodytas vieno Princetono matematiko. Pirmasis skridimas kaip tik atidarė naujas galimybes nuotykiams, sportui, tyrinėjimams ir naujų kelių išskojimams.

PIRMIEJI ŽYGIAI

Pirmieji aviacijos istorijos puslapiai ir yra užpildyti heroiskais bandymais pasiekti naujų greičio ir aukščio rekordų, perkristi kalnus ar vandenį, per kuriuos dar niekas nebuvo skridęs.

Kaip įdomesnį žymųjų bandymų čia suminėti: pirmasis naktinis skridimas 1910 m., pirmasis skridimas iš New Yorko į Kaliforniją 1911 m., pirmasis parodomasis šuolis su parašiu 1912 m., pirmoji amerikietė moteris lakūnė 1912 m., pirmasis bandymas panaudoti lėktuvą bombardavimui 1913, pirmasis radijo bangomis ryšis su lėktuvu 1914 m., pirmoji amerikiečių transatlantinė kelionė NCR lėktuvu 1919 m. gegužės 31 d., pirmoji ke-

lionė lėktuvu aplink žemę 1924 m. ir Ch. A. Lindbergho solo kelionė iš New Yorko į Paryžių 1927 m. gegužės 20-21 d.

Mums lietuviams reikšmingiausių iš šio laikotarpio datų yra 1933 m. liepos 15-17 d.d., kuomet Stepas Darius ir Stasys Gėrėnas, bandydami nersileisdami nuskristi iš New Yorko į Kauną, heroiskai žuvo Soldino miškuose Vokietijoje. Antras taip pat mums svarbus įvykis buvo Vaitkaus sekminga kelionė per Atlantą į Airiją ir Lietuvą 1935 m. liepos mėn.

Į LĖKTUVŲ PRITAIKYMAS

Pradžioje į skraidymą žiūrėta daugiau kaip į naują sporto šaką. Patys pirmieji lėktuvai tam ir buvo pritaikyti. Šiek tiek ištobulinus, jau 1911 m. pradėta juos naudoti oro paštui. Jau I Pasaulinio karo pabaigoje lėktuvų reikšmė tiek pakyla, kad Jungtinėse Amerikos Valstybėse jų produkcija pakyla iki 14.000 per metus. Po karo, žinoma, jų reikšmė ir gamyba kritė. Pasiliko tik oro paštas. Pagreičiu pamažu vystosi keleivinių lėktuvų linijos. Per karą įsisteigė fabriškai, nebetekę rinkos, atkreipė dėmesį į keleivinių ir sportinių lėktuvų tobulinimą.

1936 m. atidaromas jau reguliarus tarpžemyninis susisiekimas oru.

Antrajame Pasauliniame kare lėktuvus jau tampa lemiamuoju ginklu. Jų gamyba nuo 12,871 lėktuvo 1940 m. JAV pakyla net iki 96,318 kariškų lėktuvų 1944 metais.

Lėktuvų tobulinimas šiuo metu ena milžiniškais šuoliais. Iš paprastų dar primityvių lėktuvų per tuos keleris metus išsivystė net kelios jų rūšys: sunkieji, smingamieji, naktiniai bombonešiai, didieji transportiniai lėktuvai, dieniniai ir naktiniai naikintuvai ir pagaliau sprausniniai bei raketiniai lėktuvai.

LĖKTUVO IŠVYSTYMAS

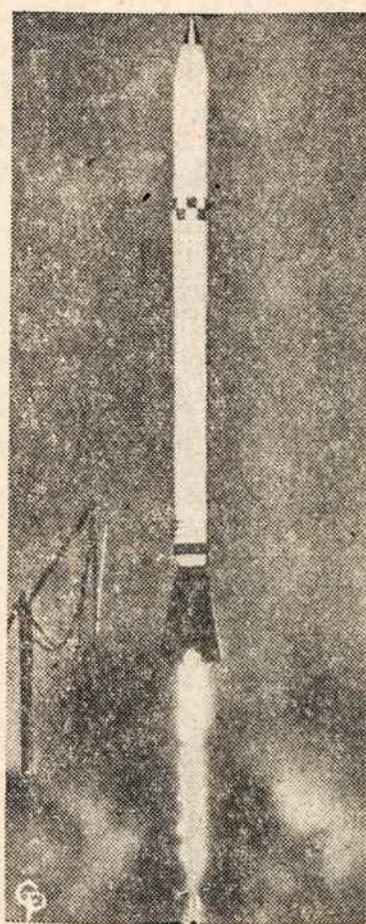
Suminėjus paskubomis pirmuosius lėktuvų prototipus ir pirmąsias žymesnes keliones, noris žvilgtelti į lėktuvą ir svarbesnes jo vystymosi fazes. Pirmojo aviacijos dešimtmečio lėktuvų šiandien galima rasti ne viename muziejuje. Jie beveik išimtinai mediniai, aptraukti brezentu arba drobe, dvisparniai, su daugybe išsikūšusių vielų ir ramsčių. Jų greitis nepašauka šiandienio automobilio greičio. Šis medžio ir drobės aviacijos laikotarpis tačiau nebuvo ilgas.

Labiau susidomėjus lėktuvais ir pradėjus juos tyrinėti, buvo pastebėta, kad mažiausia oro pasipriešinimo ir daugiausia kėlimo į viršų duoda ne plokščia sparnų forma, kaip pradžioje buvo manoma, bet ypatinga forma, panaši į vandens lašą.

Buvo taip pat pastebėta, kad bet kokios išsikūšusios dalys ar

vielos sukelia didelį oro pasipriešinimą, todėl ir negali lėktuvus greitai skristi. Neilgai truko, kol viską, kas buvo galima, sutraukė į vidų. Taip lėktuvus tobulėjo ir greitis augo. 1920 m. išradus tvirtą ir lengvą aliuminijaus liejinį, mediniai lėktuvai rėmai buvo pakeisti metaliniais ir drobė į lengvojo metalo skardą. Tas dar labiau sumažino oro pasipriešinimą ir sudarė naujas galimybes augti ne tik greičiau, bet ir jo dydžiu.

I antrojo Pasaulinio karo pabaigą lėktuvų greitis pradėjo artėti prie vadinamojo kritiškojo, arba garso, greičio (ore garso greitis yra maždaug 765 mylios per valandą). Pradžioje buvo manyta, kad lėktuvus negalės skristi greičiau už garą. Pirmieji bandymai taip pat rodė, kad kažkas nenatūralaus darosi, artėjant prie šio greičio: oro pasipriešinimas nepaprastai padidėja, lėktuvus ima virpėti, kai kuriais atvejais net vairavimas pasikeičia, pavyzdžiu, vairą kreipiant į vieną pusę, lėktuvus sukasi į kitą. Pradžioje laboratorijose ir vėjo tuneliuose, neseniai ir pačiame ore įrodyta, kad lėktuvai gali skristi ir antgarsiniu greičiu. Reikia tik pakeisti ankstyvesnę lėktuvo formą ir įdėti galingesnį motorą. (b. d.)

VEL NAUJAS GINKLAS. Kariuomenė išmėgino šį ploną pieto pavidalo ginklą, vadinamą "Corporal", kuris gali paimti su savimi atomini ar paprastu sviedinį ir, varomas raketiniu būdu, didesniu greičiu nei garas nugaubanti jį į taikinį toliau nei artillerijos pabūklai siekia.

NAUJAS PAŠTO ŽENKLAS

Prieš porą savaitių buvo išleistas naujas 8 c. pašto ženklas, skirtas užsienio paprastai korespondencijai, kuriame atvaizduota Laisvės statula su įrašu "In God We Trust". Statula ir įrašas išreiškia pagrindines amerikiečių savybes — tikėjimą į Dievą ir laisvę. Ženklas papuoštas tautinėmis Amerikos spalvomis: raudona, balta ir mėlyna.

Naujojo ženklo oficialus įvedimas į apyvartą buvo labai iškilmingas. Dalyvavo prez. Eisenhoweris, valstybės sekretorius J. F. Dulles, vyriausias pašto viršininkas A. E. Summerfield, viceprez. R. M. Nixon, senatoriai, kongresmanai ir 95 svetimų valstybių atstovai. Prezidentas pasakė kalbą, kurioje pastebėjo, "kad istorijoje Amerikos didybė rėmėsi dvasine galia, kurią ir išreiškia šio ženklo simbolika. Amerikos savybių sekimas yra jau priimtas ir kitų. Tik per dažnai pasitaikę, kad mes, mėgindami nusakyti mūsų krašto charakterį ir didybę, susigundome pradėti nuo aukštųjų pastatų, mašinų ir kitų daiktų. Amerika buvo žmonėms vilties simboliu daug anksčiau, negu visi šie

daiktai išrasti. Laisvės šviesa mums reiškia pasiryžimą būti visad laisvais, o pavergtieji čia mato rojų. Tai yra išpažinimas, kad visi žmonės priklauso Visagaliui."

Prezidentas priminė, kad siūsdami laisvą su šiuo ženklu, žmonės dar galėtų antroje voko pusėje prirašyti: "Čia yra laisvės kraštas ir kraštas, kuriame laikomasi Dievo tiesų."

Užbaigiant visiems dalyviams buvo įlikta dovana — meniškaime altume ženklų rinkinys.

Prez. D. D. Eisenhoweris prie naujo išleisto pašto ženklo.

IŠ SKAUTŲ GYVENIMO

Dvi skautiškos šeimos. Balandžio 24 d. Bostone susitokia A. Treinys ir I. Jurgelevičiūtė. Jiedu studijuoja ir abu yra aktyvūs Akad. Skautų Sąjūdžio nariai. Chicagoje tą pačią dieną šeima kuria A. Kerelis, "Skautybės Kelio" (Drauge) redaktorius su J. Gudaityte, kuri yra Chicago slaučių draugininkė.

Sktn. Ap. Šenbergienei pasiūlyta nauja Clevel. skautų tunto tuntininkė Vyriausios Skautininkės įsakymu yra

paskirta pasktn. A. Petukauskienė.

Clevelando jūrų skautai, kuriems vadovauja Vl. Petukauskas, įsigijo 26 pėdų 8 irklų dvistiebi laivą. Gegužės 9 d. šis vienetas rengia savo vakarą Clevelando Lietuvių Salėje. Vakarą prognojuoja dalyvius Clevelando Ažuolų oktetas ir solistė Pr. Bičkienė.

"Skautų Aidas" skelbia jaunimui iki 12 m. velykinio paveikslų spalvavimo konkursą. Paveikslas buvo išsiuntinėtas visiems Sk. A. prenumerato-

IŠ VISUR

• Vasario 16 gimnazija mielus savo rėmėjus ir bičiulius sveikina Velykų švenčių proga.

• Adelaidėje, Australijoje, savaitgalio lietuviškoji mokykla naujuosius mokslo metus pradėjo vasario 13 d. Mokslas einamas trijos grupėse, mokantis kiekvienoje grupėje po dvejus metus. Baigusiems mokyklą ir išlaikiusiems egzaminus bus duodami atitinkami pažymėjimai. Šiuo metu mokykloje mokytoja: Andriusėnė, Zakienė, Milaknis, Kubilius ir Statnickas — mokyklos vedėja. Kun. Jakutis ir toliau globoja mokyklą ir dėsto tikybą.

• Juozas Tininis, iš Vokietijos emigravęs į Australiją, jau atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Jis yra nemaža autorij vertęs iš kitų kalbų į lietuvių.

• Prof. St. Šalkauskio minėjimas buvo surengtas Chicagoje balandžio 11 d. Paskaitą skaitytė kun. V. Bagdanavičius tema "Lietuva Rytų ir Vakarų sankryžoje."

• Kun. P. Marcinkus, iš Cicerio, baigęs bažnytinės diplomatos kursą su garbės diplomu, popiežiaus paskirtas sekretoriumi Vatikane.

• Kanadoje liepos 3-4 d.d. šaukiamas lietuvių katalikų kongresas. Pirmoji diena vyks Toronte, antroji — Hamiltone. Pirmoji diena skirta organizaciniam reikalams, antroji — Marijos metų paminėjimui. Numatyta Hamiltone eiseną nuo Aušros Vartų bažnyčios su keliaujančia Marijos statula, iškilmingos pamaldos parke.

• Montrealyje veikia šalpos komitetas, kuris rūpinasi patekusiais į vargą lietuviams.

• Kanados lietuvių diena rengiama Toronte rugsėjo 5 ir

6 dienomis. Ta proga bus ir sporto olimpiada.

• Dail. T. Valius, J. Dagsys ir J. Akstinas dalyvauja 71-joje pavasarinėje Kanados dailės parodoje.

• Dail. M. Dobužinskis, ilgesnį laiką gyvenęs New Yorko, dabar Italijoje Neapolio operai daro "Eugenijui Onieginui" dekoracijas.

• Vokietijoje krašto valdybos būstinė perkelta iš Hannoverio arčiau Vasario 16 gimnazijos į Weinheimą. Dabar jos adresas: Litauisches Zentralkomitee, (17a) Weinheim, Bergstr. Postfach 233.

• Ateitininkų choras Chicagoje atsidėjęs rengiasi ateitininkų kongresui. Choru vadovauja V. Baltrušaitis.

• Kun. M. Kemėžis, Elizabeth, N. J. lietuvių parapijos klebonas, yra išrinktas pirminku Newarko arkivyskupijoje visų tautų pasirodyme — Marijos Kongrese, kuris įvyks Marijos City, N. J., Roosevelt Stadium gegužės 16 d.

• Prof. Z. Ivinskis, Herderio Instituto pakviestas, Marburge, Vokietijoje, skaitytė pranešimą apie protestantizmo žlugimą Lietuvoje ir jėzuitų vaidmenį atstatant katalikybę. Pranešimas buvo paremtas nauja archyvine medžiaga. Klausytojų vokiečių susidomėjimas buvo didelis, net 18 jų dalyvavo diskusijoje. Ten pat West Deutchsche Bibliothek prof. Ivinskis dirbo penkis dienas, ieškodamas naujos lietuviškos medžiagos. Yra daug lietuviškų leidinių, nes čia nupirkta visa kalbininko Ed. Hermanno biblioteka už 500 dol. Ją velionies našlė buvo siūlius įsigyti lietuviams.

Vasario 16 Gimnazijos adresas

Mielus Gimnazijos rėmėjus ir bičiulius prašome rašyti ir kaupti Gimnazijai šiuo adresu: Priv. Litauisches Gymnasium (16) Lampertheim (Hessen), Schloss Rennhoff, Deutschland-Germany.

Šia proga dar primenu, kad pinigūs iš JAV geriausia siųsti per Balgą (United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.).

Kiti siuntimo būdai tokie: į einamąją sąskaitą banke Vokietijoje arba tiesiai Gimnazijai. Einamosios sąskaitos adresas: Badische Bank, Konto Nr. 3559 — Litauisches Gymnasium, Mannheim - Germany. Su Balfu susitarta, kad siųstų susidedančiomis stambesnėmis sumomis (po du ar tris kartus per mėnesį), tai mažiau teiseina banko operacijų (Vokietijoje) išlaidų. Keičiant čekius, bankas daugiausia nuoskaity.

Gimnazija visais čia suminėtais būdais pinigų gauna ir visiemis savo rėmėjams ir bičiuliams reiškia nuoširdžią padėką.

Antanas Giedraitis, Gimnazijos Direktorius

Lindeno vaidintojų trupė 1954 metų balandžio 24 d. šeštadienį, 7 val. 30 min. vakaro Elizabeth, LIETUVIŲ LAISVĖS SALEJE, 269 Second St., STATO LINKSMĄ R. FLERS IR G. A. CAILLAVET KOMEDIJA

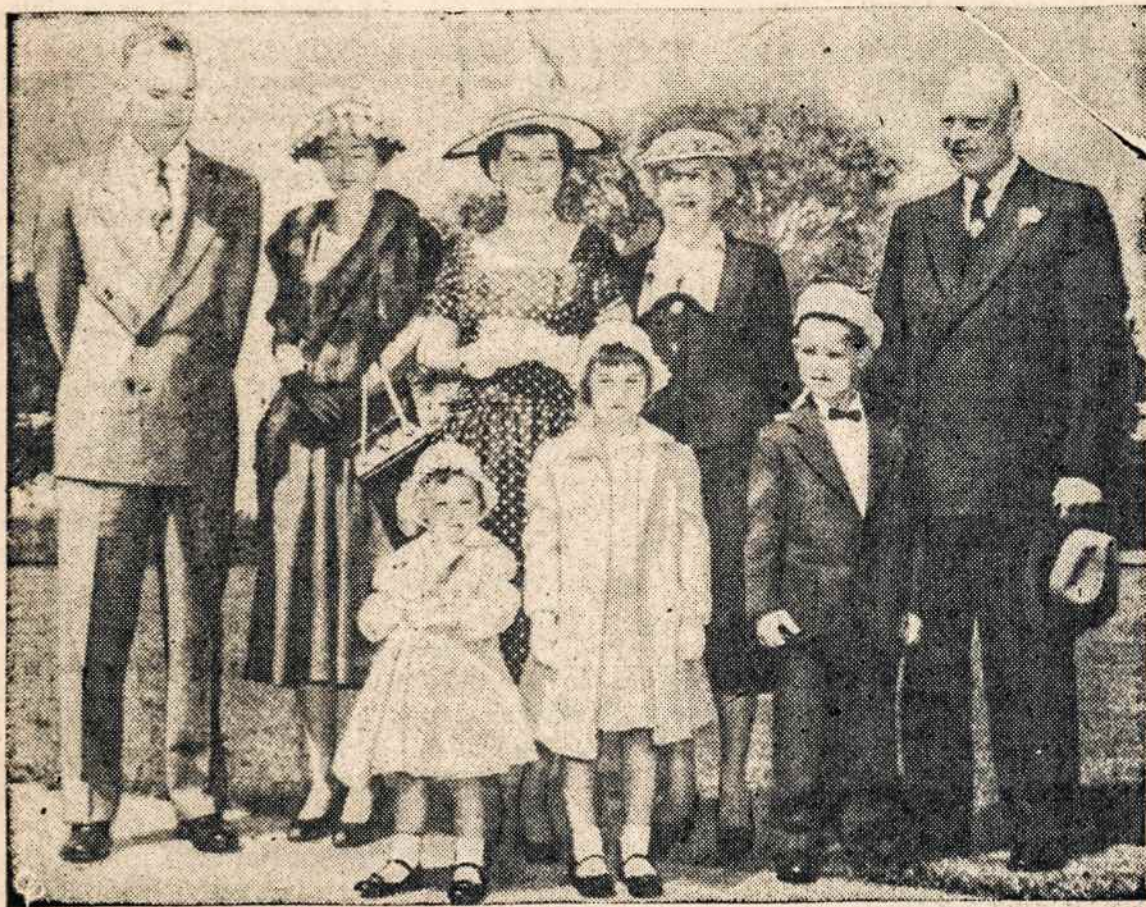
BURIDANO ASILAS

Veikalą režisuoja ALFA PETRUTIS
Pagal dail. T. PETRAICIO eskizus dekoracijas pagamino Vytautas Kvedaras.
Po vaidinimo ŠOKIAI. Visus maloniai kviečia atsilankyti LINDENO VAIDINTOJAI.

DĖMESIO VOKIŠKAS RADIO APARATAS 8 LEMPU su visomis bangomis kaustuoja tik \$100, —
Taip pat parduodami ir brangesni aparatai.
ATSTOVAS STASYS GRABLIAUSKAS
5 Thomas Park
Clevelando Astovas:
A. JOHNSON, 7616 Decker Ave., Cleveland, Ohio
Reikalingi atstovai didesniuose miestuose

"AITVARAI" PADEDA STATYTI KEARNY, N. J., BAŽNYČIA
1954 m. Balandžio 25 d., sekmadienį, 6 val. vakare JACKSON AUDITORIUM 756 Harrison Avenue Harrison, N. J.
KONCERTAS
Dalyvauja:
1. "Aitvarų" kvartetas, vadovaujamas muz. Alg. Kačanausko,
2. Vitalis Žukauskas, dramatos aktorius,
3. ALB Kearny Apylinkės Vyrų choras, vad. muz. Kačanausko.
Nauja programa, šioj apylinkėj dar negirdėta. Po programos šokiai. Gros Fred Kaczor orkestras. Bus bufetas. Auksa \$1.25. Pelnas naujajai bažnyčiai statyti. Rengia Kearny N. Bažnyčios Fondo Komitetas.
Billietus galima gauti: Kearny-Harrison pas komiteto narius ir knygyne 'Mintis,' 122 Schuyler Ave., Newark—pas A. S. Trečioką, 315 Walnut St., ir pas J. Lelešį, 73 Warwick St., Elizabeth — pas Kudulį, 314-2nd St., Brooklyn — "Gabijs", 335 Union Ave.

Prez. D. D. Eisenhoweris po Velyku pamaldų Reid Memorial bažnyčioje Augusta, Ga., su visa šeima, sūnumi ir jo vaikais.

IŠ KEARNY, N. J., LIETUVIŠKOJO GYVENIMO

Bendra Komunija ir iškilmingi pusryčiai

Lietuvių šv. Vardo Dr-jos nariai balandžio 11 d. dalyvavo draugiškos intencija laikomose pamaldose Sopulingosios Dievo, Motinos Bažnyčioje ir priėmė šv. Komuniją. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. D. Pocius. Mišių metu gražiai giedojo Vyr. Sodaliečių choras, vadovaujamas muz. Alg. Kačanauskas.

Po pamaldų įvyko pusryčiai Lietuvių Pol. klubo salėje. Apie 300 vyrų pusryčiavo ir klausėsi programos. Pasakyta gražių kalbų ir sveikinimų. Pagrindines kalbas pasakė kun. D. Pocius, valstybės gynėjo pirmasis padėjėjas adv. A. Salvė, miesto meras J. Healy ir ilgametis draugijos teisių patarėjas adv. Ch. Paulis. Pastarasis kalbėjo lietuviškai ir jo kalba giliai įstrigo visiems į širdį. Jis nušvietė tą baisiąją dabartinę Lietuvos būklę, kur negirdėto žiaurumo barbarai žudo lietuvių tautą ir rauna iš jos brangųjį tikėjimą. Adv. Paulis baigė savo kalbą šiais žodžiais: "Greičiau akmuo sutirps į vaską, nei lietuvis atsisakys savo tikėjimo ir krauju aplaistytos tėvų žemės."

Vienos kaimyninės parapijos vyrų balsų kvartetas išpildė keletą anglišku dainų.

Iškilmes gražiai pravedė, angliška ir lietuviškai kalbėdamas draugiškos pirm. Wm. Grinevičius.

Rekolekcijos

Sopulingosios Dievo Motinos parapijoje šiemet gavėnines rekolekcijas pravedė pranciškonas T. J. Adamavičius. Parapičiai rekolekcijas gausiai lankė, ypač vakarais.

Naujos Bažnyčios Statymo Fondas

Naujosios bažnyčios statybos darbai smarkiai vykdomi. Pagn sutartį bažnyčia ligi šių metų pabaigos turėtų būti baigta.

Didžiausias rūpestis — lėšos. Norima papildyti Fondo kasą iš parengimų gautu pelnu. Todėl Fondo parengimams smarkiai ruošiamasi, norima, kad jie būtų sėkmingi.

Vienas didžiųjų parengimų, į kurį dedama daug vilčių — "Aitvarų" dainos meno koncertas, kuris įvyks balandžio mėn. 25 d. Jackson's Auditori-

joje, Harrisone, N. J. Be "Aitvarų" šiame koncerte dalyvaus aktorius V. Zukauskas ir L. Berdr. Kearny Apyl. vyrų choras. Pradžią 6 val. vak.

Kitas stambus rengimas toje pačioje Auditorijoje, tai pavasario pasilinksminimo balius gegužės 15 d.

Balandžio 6 d. Fondo kasoje buvo likę grynu pinigų \$133,929.40 ir Memorial Fonde \$3,400.00.

Parapijos kleb. kun. L. Voičekauskas paaukavo \$1000 vargonams. Pažadėjo dar \$2000 duoti. Likusius \$7000 manoma surinkti iš parapičių, nes vargonai naujai bažnyčiai kaštuos \$10,000.

Atgaivintas Balfio skyrius gražiai auga

BROCKTON, MASS.

Gana gausioje mūsų kolonijoje Balfio skyrius buvo suorganizuotas dar esant klebonui kun. J. Švagzdžiui. Vėliau tasis 72 Balfio skyrius nustojo veikti ir atsikūrė tikrai prieš metus (1953 m. sausio 8 d.). Naujam susirinkime buvo 50 narių, dabar yra jau 108 ir prisirašo vis nauji. Per praėjusius metus daug dirbta, kad galima būtų padėti varge palikušiem lietuviams.

Lygiai prieš metus (balandžio 18) buvo suruoštas pirmas atsiėgusio Balfio 72 skyriaus pobūvis, į kurį atsilankė daug senų lietuvių ir naujai atvykusių. Pobūvis davė 238,24 dol. pelno. Rudenį (rugsėjo 23) buvo padaryta piniginė rinkliava mieste ir surinkta 411,54 dol. Suruošus Lietuvos kariuomenės minėjimo koncertą, (lapkričio 24) drauge su tremtinių valdyba, gauta 48 dol. pelno. Praėjusios žiemos metu buvo vykdoma drabužių rinkliava. Surinkta ir Balfio Centru pasijusta 1160 svarų rūbų. Vajui praveisti daug dirbo A. Strumskis, kuris drabužius atsiimdavo iš aukotojų ir tvarkė juos savo bute.

Per visus tuos metus skyrius turėjo 939,78 dol. pajamų, iš kurių Balfio Centru pasijusta 366,57 dol. Be to, pereinamais metais vieno nairo iniciatyva buvo surinkta ir per Balfio Centru pasijusta 52 dol. vargstančiai šeimai Miunchene.

Idomus vakaras

Sopulingosios Dievo Motinos parapijos šv. Onos Draugija ruošia idomų pasilinksminimo ir įvairių laimėjimų vakarą gegužės mėn. 1 d. Lietuvių Pol. klubo salėje, 134 Schuyler Ave., Kearny, N. J.

Bus atvaizduoti keturi metu laikotarpiai su nešamomis linksmybėmis ir gėrybėmis. Pradžią 7:30 val. vak.

Vakaro rengimo pirmininkė Elena Yankauskas, atskirų vaizduojamų metų laikotarpių vedėjos: pavasario — Francis Makalka, vasaros — O. Birkenner, rudens — A. Link, žiemos — Adelė Sluzis.

Pelnas naujai bažnyčiai statyti. J. M.

Tenka pasidžiaugti, kad yra visa eilė dosnių žmonių, kurie neatsisako aukoti maisto arba daiktų, ypač mūsų prekybininkai, o taip pat ir pinigų. Ligi šiol žymesnes sumas yra paaukojo: X. Y. — 25, kun. J. Švagzdys — 14 dol., V. Zinkevičius, P. Kuodis, Samuolis, Dūgis, O. Česnienė, M. Valentukevičius, K. Jurgelionis, J. Samsonas, S. Reivydas, A. Pekus ir A. M. — po 5 dol., A. Sležas 4 dol., St. Gofensienė ir J. Gudaitė — po 3 dol., A. Barulis, O. Venčauskienė ir K. Leiga — po 2 dol. ir keletas po 1 dol. A.S.M. šeima kas mėnuo moka po 1 dol. Miuncheno mokyklai paremti. Visos aukos eina per Balfio Centru Brooklyne.

Pereitų metų pavyzdžiui Balfio 72 skyrius ir šiemet ruošia pobūvį šeštadienį prieš Aitvarų, balandžio 24 d., 6:30 v. v. Sandaros salėje. Bus bendra vakariene, kalbos, dainos, laimėjimai ir šokiai. Skyriaus valdyba prašo atsilankyti visus, kas užjaučia karo audros išblyškusių ir Europoje dėl ligos ar senatvės palinkusių vargti su mažais vaikais. Pobūvio metu bus galima įsirašyti į skyrių narių.

Šiam labdaros darbui pereinamais ir šiais metais uoliai vadovauja senas Amerikos lietuvis J. Samsonas, o daug širdies įdeda M. ir S. Gofensų šeima. Šiais metais į skyriaus valdybą su mažais pakeitimais išrinkti tie patys, kurie dirbo ir pernai, būtent: pirm. J. Samsonas, vicepirm. O. Eikiniene, sekr. S. Reivydas, izd. M. Gofensas ir valdybos nariai — A. Baškauskienė ir S. Gofensienė. Revizijos komisiją sudaro S. Mantautienė, A. Barulis ir J. Plaušiniai. A. Martinaitis.

Chicaga minės spaudos sukaktį

Patekau į Spaudos atgavimo sukakties minėjimo informacijos komisiją Chicagoje. Pavardė nuolat laikraščiuose skamba... Didelė garbė! Už ką ji? Už tai, kad "Darbininko" skaitytojus informuočiau apie spaudos metų minėjimo įvykius Chicagoje. Taip pasakė bosas kun. dr. J. Prumskis.

Taip, kaip ir buvo nufarta, spaudos atgavimo sukaktuvinių metų iškilmės Chicagoje prasidės ankstyvą pavasarį. Žinia, kad oficialusis atidarymas įvyks gegužės 8 d. Tą dieną bus specialios pamaldos ir spaudos metų iškilmingas atidarymas. Pamaldoms atlaikyti ir pagrindinei kalbai (neilga!) pasakyti pakviesti asmenys dalyvavę anų metų judėjime ar šiais savo gyvenimą spaudai

pašventę. Garbės prezidentumą sudarys knygnešiai, kurių bene septyni Chicagoje gyvena. Vienas antras iš jų dar tars trumpą žodelį. Prie to viso prisidės Lietuvos atstovo konsulo dr. Daužvardžio žodis. Tai ir viskas iškilmingajai daliai. Be pompas, ordinų ir visuomenės veikėjų... Tik tie pilksmėgiai, anų sunkių laikų kovotojai, gyvi asmenys, gyvi žodžiai iš anų sunkių ir didžiųjų reikšmingų laikų. Reta ir, gal būt, paskutinė proga juos išgirsti.

Meninėje dalyje pasirodys iškilniausi Chicagos lietuvių chorai ir ansambliai. Ir jų programa ilgiau valandos trukus. Juk spauda ir daina kėlė ir į šviesą vedė Lietuvą mūsų. Ir šį kartą daina dinginga: pagerbs savo sesę spaudą.

Po šios įžangos diena po dienos, mėnuo po mėnesio, spaudos metų garbei įvyks ir kitokių įvykių: dailės paroda, literatūros vakaras, muzikos vakaras, sporto žaidynės ir pan. Taip, kad visus metus vienas ar kitas įvykis primintų spaudos metus ir kad lietuviškoji

visuomenė tomis nuotakomis vis gyventų.

Gegužės mėnesį įvyks plati spaudos paroda. Parodos komisijai, vadovaujami žurn. J. Vaidelio, pavyko surasti daug rety eksponatų: lietuvių koriko Muravjovo portretą, graždančių, kantičykų, "Aušros" ir kitų ano meto spaudos komplektų ir pavienių egzempliorių. Dail. A. Valeškos sutvarkyta spaudos paroda atskleis lankytojams tikrai didelį, retą ir neįkainojamą turą.

Leidinių komisija, susidedanti iš V. Bagdonavičiaus, dr. Joniko ir rašyt. Švaisto, redaguoja specialų leidinį spaudos atgavimo sukakties atžymėti. Kaip žinia, pakviesta eilė istorikų, kultūros istorikų, bibliografų, rašytojų ir žurnalistų paruošti leidiniui medžiagą. Nors norėtusi pageidauti, kad leidinys nebūtų užpildytas vien akademiniais straipsniais, bet savo turiniu būtų prieinamas ir plačiosiom masėm. Pasikalbėjimai su gyvaisiais knygnešiais, reportažai ir beletristiniai kūriniai, kurių siužetas paimtas iš

Los Angeles, Cal.

Šv. Kazimiero gyvenimas scenoje

Šv. Kazimiero par. salėje kovo 27 ir 28 d. buvo suvaidinta kun. Br. Zdanevičiaus 4 veiksmų drama "Šv. Kazimieras — Lietuvos karalaitis." Veikalas sunkokas, bet rež. J. Kaributo ir vaidintojų pastangomis visos kliūtys nugalėtos, ir vaidinimas išėjo geriau, negu buvo tikėtasi. Scenoje įvestas naujas apšvietimas, o rūbai buvo išnuomoti iš Hollywoodo filmų studijos, kurie atitiko XV amžiaus madai. Pastatyme talkino kylanti kino žvaigždė Rūta Kilmonis, režisavo akt. J. Kaributas, dekoracijas piešė S. Makarevičius.

Režisoriai ir visi aktoriai nepagalijo įdėti darbo, todėl ir sukūrė vykusius anų laikų personažus. Karalių vaidino pats režisorius J. Kaributas ir išėjo pasigėrėtinai puikus ir scenoje laisvas. Kitus vaidmenis atliko karalienės — A. Deringienė, šv. Kazimiero — K. Šeškevičius, kan. Dluogoš — K. Galūnas, Pilypo — B. Selūnas, Jūros — L. Zaikienė, Lietuvos bajorų — R. Dabšys, J. Rajlys, V. Mikuckis, elgetų J. Galūniene ir A. Dabšys, šokėjos — R. Kilmonis, lenko bajoro — V. Jasiulionis, mažesnių vaidmenų — J. Girskis, O. Razutienė, R. Prižgintas, Mikuckytė, Galūnaitė ir Razutytė.

Vaidinimas buvo suorganizuotas kleb. kun. Kučingio. Jam ir tenka didžiausia visuomenės padėka. Mūsų kolonijai toks vaidinimas buvo staigmena ir labai gaila, kad dėl geografinio tolio neįmanoma pavaižinti po kitas lietuviškas kolonijas ir supažindinti visuomenės su šiuo veikalu bei vargo mokyklai paremti. Visos aukos eina per Balfio Centru Brooklyne.

VELYKOS IR TEN! Pietų Korejoje 8-osios armijos koptylėlėje.

CLEVELANDE PAMINĖJO VYDŪNĄ

Jau vieneri metai su viršum, kai gyvųjų tarpe neturim Vyduo, didžiojo Maž. Lietuvos lietuvių, aukštos kultūros žmogaus, gilios asmenybės. Visa jo veikla buvo skirta lietuvių dvasinei kultūrai kelti. Tai jis darė savo literatūros ir filosofijos veikalais, savo leidžiamais laikraščiais ir straipsniais, šviesiu savo pavyzdžiu.

Jo mirties vienerių metų sukakties minėjimą bal. 11 d. lietuvių salėje surengė skautai akademikai. Apie velionio jautnatvišką dvasią, išaiškytą ligi ilgo amžiaus pabaigos, kalbėjo Ald. Augustinavičienė. Toliau "Prabočių šešėlių" fragmentus skaitė skautai R. Braziulevičiūtė, R. Minkūnas, Vyt. Kamenavičius ir M. Žyžniauskaitė, parengti Vl. Braziulio. Studentų R. Malcanaitės, N. Bartuškaitės ir Ir. Žilinskaitės tercecas padainavo trejetą A. Vanaigaičio ir Alg. Bielskaus harmonizuotų paties Vyduo ir Maž. Lietuvos dainų (tercetui vadovauja Bielskus, pianinu palydėjo dr. Alg. Nasvytis).

Pats programos išdėstymas, jos parengimas ir pravedimas paliko gerą įspūdį. Laimingai buvo išvengta perkrovimo, ištesimo ir nuobodumo. Už tinkamą didžiojo mūsų žmogaus priminimą bei pagerimą skautai verti visuomenės padėkos.

"Dr. V. Kudirką", K. Inčūros 4 veiksmų drama, balandžio 25 d. lietuvių salėje stato Vaidilos teatras. Kudirkos rolė

vaidins aktorius H. Kačinskas. Režisuoja akt. P. Maželis (jis taip pat veikale vaidins Bevardžio rolę). Dekoracijos dail. K. Žilinsko. Tą pačią dieną duodami du spektakliai: 1:30 ir 5:30 val. Į pirmąjį spektaklį jaunimas iki 16 m. ir studentai leidžiami už pusę kainos. SGP

DETROIT, MICH.

Studentų ateitininkų studijų dienos Detroite prasidės balandžio 23, penktadienį 7 v.v. susipažinimo vakaru Ispanų mažojo salėje (Vernor Highway ir 25th kampas). Šeštadienį 8 val. šv. mišios šv. Antano bažnyčioje. 10 val. prof. Pr. Padalio paskaita ir diskusijos. 2 val. stud. V. Vyganto paskaita. Vakare 7 val. visi vyksta į International Institute vykstantį literatūros vakarą — spaudos atgavimo minėjimą. (Rengia Detroito Lietuvių Kultūros Klubas). Sekmadienį 9 val. šv. mišios ir bendra komunija. 10-12 v. — pasitarimai einaisiais klausimais. 12:30 studijų dienų uždarymas. Paskaitos irgi vyks Ispanų mažojo salėje. Dalyvauti kviečiami čekiečiai, clevelandiečiai ir kiti artimesnių miestų studentai ateitininkai. P. Natas

25 automatinio šildymo pasirinkimai

GAZAS — ALIEJUS — ANGLYS

Boileriai — Perdirbimas į gazu šildomus, Degintuvai — Vietų šildytuvai — Automatiniai gazu vandens šildytuvai. Visi apšildymo įrenginiai. Boilerių keitimas mūsų specialybė.

Austin Automatic Heating Co.

5309 W. CHICAGO

Austin 7-1417

79-tos g-vės Sears krautuvė

SVEIKINA

ŠVENČIŲ PROGA

VISUS SAVO DRAUGUS IR KLIENTUS. Nemokamas auto pastatymas. Pardavimo valandos: Kasdien: 9:30 A.M.—5:30 P.M. Pirmadi.: 12:30—9:30 P.M. Ketvirtadi.: 9:30 A.M.—9:30 P.M.

DŽIAUGSMINGI VELYKINIAI SVEIKINIMAI

visiems

mūsų tarnautojams ir draugams

Danly Machine Specialties, Inc.

2100 S. LARAMIE
CICERO, ILL.

Lietuvių Radio Draugijos Programos

I. P. GINKUS, Direktorius

Trečiadieniais 10 P.M.—WWRL 1600 kc.—5000 W.

GYVUOJA PER 23 METUS

Oro tangois transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai naujienos, muzika.

495 GRAND ST.,
J. P. GINKUS
Direktorius

Tel. EV. 4-9293
AD JEZAVITAS
Muzikos Dir.

BROOKLYN 11, N. Y.
J. VALAKAS
Pranešimų Dir.

VICEPREZIDENTAS NIXONAS atidarė beisbolo rungtynes, kur rungtyniavo Baltimoro su Chicago.

PONAS TOKS IR JO RŪPESČIAI

Ponas Toks skaito spausdintą knygą:

— Tėvo nervų sistemos pakrikimas nereikia nieko. Tai tik paprastas pasiteisinimas. Visiškai kitaip yra su vaikais. Jų nerviškas pakrikimas rodo, kad būsimo kartos eina minkštin.

Užvertė knygą ir pradėjo garsiai mąstyti:

— Geriau įsitaisyti krautuve ir pardavinėti guzikus.

— Ką čia bumbi viens po nosim? — įsiterpė ponias Tokienė.

— Nieko! — Sakau, kad vaikai Dievo dovana ir siuntėjui atgal nepasiūsi.

— Nu, tai kas? — Nu tai kas, durna boba! — Ar nežinai, kad gali visą pasaulį paversti į vandenį? — Kas? — Krūptelėjo žmona.

— Vaikai! — šaukė Toks iš visos gerklės. — Jie minkšti, skysta...

— Raminkis, tėvai, nesineruok, — guodė ponias.

— Ramybės palinkėsi per Kalėdas... Dabar ne laikas... tėvo nervai nereikia nieko... Vaikai! Ah, vaikai... Kas bus iš jų?

— Kaip, kas bus iš jų? — stebėjosi žmona. — Juk kasmet bus mokslo baigimo šventė, su dovanom, su svečiais...

— Ot, tai mane ir ėda. Vienas sako: būsiu inžinierius, nupirk klijų; kitas — daktaras, man reikia futbolo; trečias — architektas ir jam reikalingos žirkklės, duktė — balerina ir pradžia, nei daugiau nei mažiau, penki metrai šilko ir dviejų poros batukų. Jauniausias neapsisprendęs, ar bus aukso ieškotoju, ar lakūnu, ir dar ne betkokiu, o bombonešiu.

— Nu, ar neminkštėja? — vėl klausė žmonos. — Kai mes ejom mokslus, 20 svarų kaulų tenešdavom ponui profesorui parodyti. O dabar futbolas, kam žirkklės! Girdi, apčiuopiama profesija...

Tokienė nieko neatsakė, o ponas Toks pasilenkė ir žiūrėjo į švarko guzikus.

SPORTAS

FUTBOLAS

Visus sporto mėgėjus nustebino, kad Ispanija išjungė iš tolimesnių varžybų dėl futbolo meistrinio garbės. Tunkijos rinktinė juos nugalėjo 1:0. Tuo būdu abi rinktinės surinko tiek pat taškų ir rungtynes teko peržaisti. Šis susitikimas baigėsi 2:2 ir tokiu būdu reikėjo burtus traukti. Turkija buvo laimingesnė, ir ji pateko į baigminį turnyrą Šveicarijoje.

Japonijos rinktinė žaidė prieš Piet. Korėjos rinktinę. Pirmas rungtynes korejiečiai laimėjo 5:1, gi antras susitikimas baigėsi lygiomis. Taigi, į Šveicariją vyks P. Korėjos rinktinė, o ne Japonija, kaip kad buvo tikėtasi.

Brazilijos rinktinė nugalėjo Paragvajų, 4:1 ir tuo kvalifikavosi minėtam turnyrui Šveicarijoje.

Jugoslavijos rinktinė nugalėjo Izarelio komandą ir tuo irgi kvalifikavosi tolimesnėms varžyboms.

Belgijos rinktinė sužaidė lygiomis su Portugalijos komanda 0:0.

Anglijos rinktinė nugalėjo Škotiją 4:2. Airijos rinktinė nugalėjo Valiją ir tokiu būdu pirmosios 2 komandos vyks į Šveicariją šią vasarą, nes iš D. Britanijos grupės kvalifikavosi 2 komandos.

RC Buenos Aires žaidė prieš Paryžiaus futbolo rinktinę. Varžybos pasibaigė lygiomis 1:1.

Garsusis anglų futbolo klubas Arsenal vasarą numato išvyką į Maskvą, kur žais 2 rungtynes.

Jugoslavias Podunski, kuris teisėjo futbolo rungtynes tarp Buenos Aires Racing Club ir Dynamo Agram, per šias varžybas išgyveno įdomų kuriozą. Nepatenkintas teisėjo sprendimais, argentinietis var-

tininkas taip įpyko, kad staiga pradėjo vyti teisėją. Lenkynės vyko per visą aikštę. Ant rame gale argentinietis pasigavo teisėją ir gan smarkiai jį apkūlė. Teko rungtynes nutraukti; jugoslavai tuo metu vedė 3:0. Reikia manyti, kad šis įvykis bus atitinkamose tarptautinėse įstaigose tinkamai išspręstas. P. V.

Šachmatininkai pralaimėjo Balandžio 11 d. New Yorko lietuvių šachmatininkai pralaimėjo prieš Manhattan C. C. rezultatu 2:4. Lošė neporinėse lentose baltais. Atskiros pasekmės yra šios:

- M. Paškevičius 1 — Bacalco 0;
Repečka 1 — Gresser 0;
Vasilievas 0 — Owens 1;
E. Staknys 0 — Klugman 1;
A. Šukys 0 — Schroeder 1;
J. Vilpišauskas 0 — Rasio 1.
Sekančios rungtynės įvyks balandžio 23 d. prieš Queens C.C. Renkamasi LAC patalpose 7 val. p.p. A. R.

KNYGA KIEKVIENAI ŠEIMAI

Kun. Dr. Jono Gutausko Vaiko Dievas ir religija

Religinis vaiko auklėjimas ryšium su jo dvasine raida I dalis: vaiko kelias į pasaulį — dvasinis ir fizinis vystymasis;

II dalis: vaiko kelias į religiją — religinis brendimas;

III dalis: religinis vaiko auklėjimas šeimoje ir mokykloje;

IV dalis: ypatingieji religinio auklėjimo uždaviniai. Knyga tėvams, mokytojams ir tiems, kurie domisi vaiko psichologija.

328 ir VIII psl. Kaina \$3. Užsakymus ir pinigų siųsti: DARBININKAS 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Advertisement for 'LIETUVOS Atsiminimų' radio program, featuring a woman playing a piano and text about the program's content and contact information.

KAS YRA DIEVAS? KAS YRA ŽMOGUS? KOKIE TURI BŪTI ŽMOGAUS SANTYKIAI SU DIEVU?

Šiuos klausimus rasi išsamiai svarstomus ir giliai sprendžiamus dviejų Vilkaviškio seminarijos profesorių: prel. Dr. F. Bartkaus ir kan. Dr. P. Aleksos naujausiame veikle

DIEVAS IR ŽMOGUS

Didžiulio formato 517 p. kaina: neįrišta — \$5.00, kietais viršeliais — \$6.50 Užsakymus siųsti: DARBININKAS 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Advertisement for 'NERVINE' by Alexander's Nervine, featuring a portrait of a man and text describing the product's benefits for nervous system ailments.

Užsakyk savo vaikams "EGLUTĘ"!

Alliance Club Gala Weekend Show Talent Night Every Friday CARMEN RIOS TRIO 2 orkestras — Dancing nitely 78-80 St. Mark's Pl.—GR 7-9765 Corn. 8th St. & 1st Ave. N.Y.C.

Stephen Bredes Jr. ADVOKATAS 37 Sheridan Ave. Brooklyn 8, N. Y. Tel. APplegate 7-7083

BUSS. OPPORTUNITY

KIRPYKLA parduodama su pilnu įrengimu, geroj vietoj, šildoma garu, pigi nuoma, duoda gerą pelną, užpildyti atsiras kambarys, pasisekimas didėja. Dėl išvykimo iš miesto, savininkas pigiai ir palankiomis sąlygomis perleidžia. Užėik arba paskambink savininkui: Franks Professional Haircutting, 340 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EV 4-9380

Advertisement for ALEXANDER'S CO. 414 Broadway South Boston 27, Mass. featuring a portrait of a man and text about their products.

Advertisement for SCHOLES BAKING, Inc. V. Lukas — Vedėjas 532 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. EVergreen 4-8802

Ar skaitai kultūros žurnalą "AIDUS"?

Advertisement for KARL EHMER — PORK STORES Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuose: 69-38 Myrtle Ave. Glendale, N. Y. 136-59 Roosevelt Avenue Flushing, N. Y. 68-38 Forest Avenue Ridgewood, N. Y. 60-04 Woodside Avenue Woodside, N. Y. 185-24 Horace Harding Blvd Fresh Meadows, Flushing 219-17 Jamaica Avenue Queens Village, N. Y. 176 Rockaway Avenue Valley Stream, N. Y. 4380 White Plains Road Bronx, N. Y. 19 West Post Road White Plains, N. Y. MAIN STORE 6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

Advertisement for Stephen Aroniskis (ARMAKAUSKAS) Graborius - Balsamuotojas MODERNIŠKA KOPLYCIA 423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

Advertisement for Joseph Garszva GRABORIUS BAI SAMUOTOJAS 231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Advertisement for J. B. SHALINS-SHALINSKAS Laidotuvių Direktorius 84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station) Woodhaven, N. Y. Suteikiam garbingas laidotuves. Kopolyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija. Tel. Virginia 7-4499

Advertisement for Matthew P. Ballas (BIELIAUSKAS) FUNERAL HOME M. P. BALLAS — Direktorius ALB. BALTRUNAS-BALTON Reikalu Vedėjas 660 Grand Street Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC

Skaitykite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

Užsakykite Darbininką 1954 m.

Advertisement for SPAUDOS NAUJIENA Ką tik pasirodė L. E. Joffres Voisekausko GIMS TAUTOS GENIJUS DVIEJU VEIKSMU DRAMA Antroji laida. 80 p. \$1.50 GAUNAMA DARBININKO ADMINISTRACIJOJE

Advertisement for DAR GALIMA GAUTI ŠIAS "VENTOS" LEIDYKLOS VERTINGAS KNYGAS FILOSOFINIO TURINIO: A. Maceina, Didysis inkvizitorius, antroji papildyta laida, 221 p. Kaina — — — — \$2.00 A. Maceina, Jobo drama, žmogiškosios būties apmąstymas, 240 p. — — — — \$2.00 Pr. Gaidamavičius, Išbloktasis žmogus, benamio likimo perspektyvos, 280 p. — — — — \$2.25 IVAIRIOS: A. Vaičiulaitis, Valentina, romanas, 141 p. — — — — \$2.00 A. Baronas, Žvaigždės ir vėjai, novelės, 240 p. — — — — 2.00 A. Sabaliauskas, Nuo Insrės iki Orinoko, lietuvių misijonieriaus patyrimai ir išgyvenimai keliaujant per svetimus kraštus ir tautas, 225 p. — — — — 2.50 Gaunama: DARBININKAS 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Advertisement for Lietuvos Vyčių Radijo Programa Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kycloceles KIEKVIENA SEKMADIENI — nuo 1:30 iki 2:00 val. Jei norite šioje radijo programoje škelbtis, kreipkitės adresu: KNIGHTS OF LITHUANIA W/OA BRADDOCK, PA.

Advertisement for Jau pasirodė spaudoje garsios Gnareschi knygos lietuviškas vertimas Don Kamiliaus Mažasis Pasaulis Vertė A. Sabaliauskas 324 p. \$3.50 Ši knyga sukėlė visam laisvame pasaulyje didelio susidomėjimo. Savo įdomiu ir linksmu turiniu ras susidomėjimo ir lietuviuose. Gaunama: DARBININKAS 680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Advertisement for CAMP ST. BENEDICT NEWTON, NEW JERSEY—60 MILES FROM NEW YORK CITY For BOYS, 6-15—June 27—Aug. 22—\$28 Per Wk. CONDUCTED BY BENEDECTINE MONKS OF ST. PAUL'S ABBEY Resident Priest — Registered Nurses — Seminarian Counsellors Modern Facilities — Cabins — Extensive Property — All Sports Private Lake — Horseback Riding—Riflery — Registered by N.C.C.A. Limited Enrollment Write for Brochure to: FATHER JAMES C. CRONEN, O.S.B. Camp St. Benedict, Newton, N. J.

Advertisement for St. Joseph's Villa HACKETTSTOWN, NEW JERSEY COMPLETELY STAFFED BY XAVERIAN BROTHERS The Best You're Looking for in Health — Site — Sanitation Supervision — Recreation Unique Swimming Pool Open Air Theatre, Roller Skating Rink, Vast Ball Field, Pioneering — Home Cooking and Bakery. A kid's paradise beyond comparison. COME and SEE. Inspection invited any day from April on. Weekly rates: \$30.00. Season rate: \$240. Bookings for 3, 6, 7 weeks. Season from July 1 to Sept. 1—Age: 6-14. For information and Directions, Consult New York Office: 307 East 33rd St., New York 16, N. Y. Telephone: MURray Hill 5-6194

Advertisement for WINTER GARDEN TAVERN, Inc. Kabaretas VYT. BELECKAS, savininkas Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc. 1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y. Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

Advertisement for TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA 340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y. Garantuoti taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers). Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica. Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke. Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
— APJUNGČES —
AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Paskirta Aidų premija
"Aidų" kultūros žurnalo literatūros premijos komisija, susidedanti iš pirmininko K. Bradūno, sekretoriaus P. Jurkaus ir narių: T. L. Andriekaus, prof. J. Brazaičio ir A. Vaičiulaitis, savo posėdyje 1954 m. balandžio 17 d. premiją 500 dol. paskyrė **Alfonsoi Nykai Niliūniui** už poezijos knygą "Orfėjaus medis".

Kuklus jubiliejus
Šiais metais balandžio 23 d., šv. Jurgio diena, Lietuvos laisvės kovų invalidai švenčia 30 m. organizacijos įsisteigimo jubiliejų. Būdami išblaškyti po visą pasaulį ir negalėdami susirinkti drauge, o be to, nebe daug jų ir beliko gyvų (iš 154 vyrų tik 26), minėjimą šves kukliai ir susikaupę.

Angelių Karalienės bažnyčioje tą dieną bus laikomos šv. mišios už mirusius ir žuvusius nuo bolševikų invalidų vėles. "Kario" žurnalas L. laisvės kovų invalidų istoriją ir jų nuveiktus darbus paminėję naujame numeryje. **Savanoris**

Ateit. Sendraugių žiniai
New Yorko Ateitininkų Sendraugių susirinkimas įvyks balandžio 23, penktadienį, 7:30 v. vakare Apreiškimo par. salėje. Paskaitą tema "Bažnyčios, valstybės ir mokyklos santykiai" skaitys kun. dr. K. Gečas.

Česlovas Grincevičius, rašytojas iš Chicagos, švenčių proga lankėsi New Yorke.

Marijos statula pranciškonų vienuolyne

Sūmanymas jubiliejiniais metais pagerbti lietuvių kolonijose keliaujančią švč. Mergelės statulą, Lietuvos Pranciškonų buvo iš pat pradžių pasveikintas.

Marija, nekaltai pradėta, yra viso pranciškonų Ordino globėja. Šv. Pranciškus Dievo Motinai skirtoje Poreiunkulės kopytėlėje Asyžiuje padėjo jam pagrindus. Nuo to laiko Pranciškonų Ordinas visomis jėgomis pasinėšė kelti Marijos garbę. Buvo žengiama dviem kryptimis: Marijos didybė keliama teologijoje ir pamaldumas į ją žmonėse. Labiausiai buvo pasidarbuota, išryškinant Nekalto Prasiidėjimo dogmą. Pranciškonų teologo Jono Duns Scoto tvirti argumentai šiame klausime turėjo lemiančios reikšmės. Po to ėjo į Dangų Paėmimo dogmą. Pranciškonų šv. Antano Universitetas Romoje ir jame veikianti Tarpautinė Marijos vardo kolegija moksliniais raštais bei paskaitomis nuostabiai ugdė į Dangų Paėmimo dogmos paskelbimą, kol jis galutinai pribrendo.

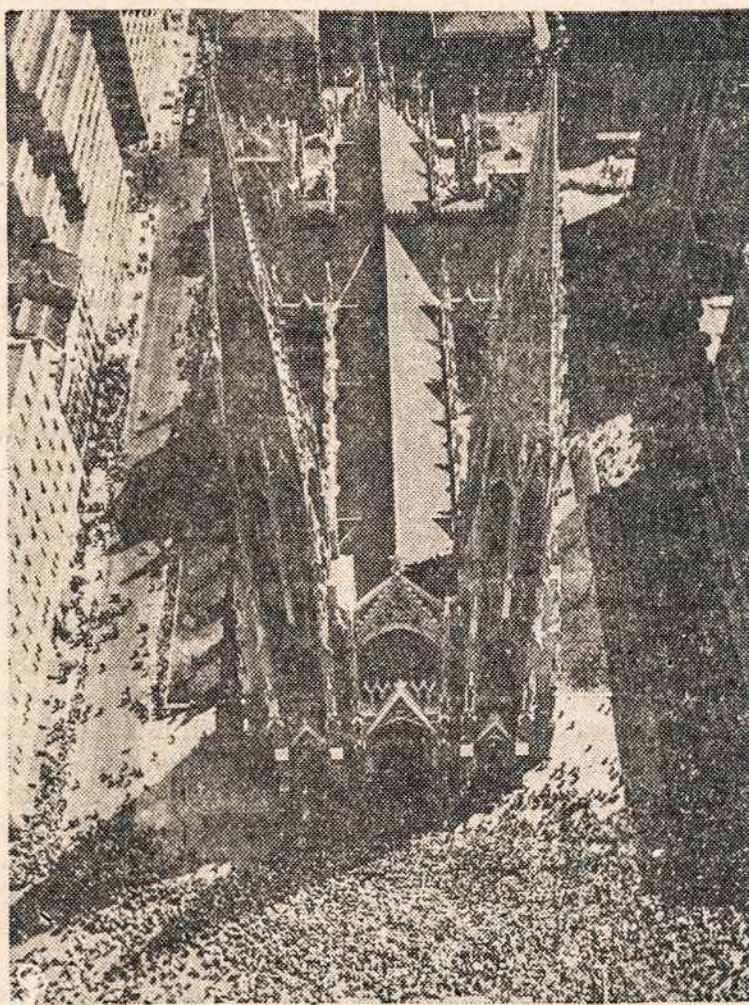
Šios mintys buvo vaizduotėje, kai šiemet balandžio mėnesį švenč. Mergelė Marija po šv. Tėvo palaimintos statulos skraiste rengėsi apšviesti pranciškonų vienuolyną Brooklyne. Ši vieta jai, be abejonės, turėjo būti miela. Čia sutelkta Amerikos lietuvių katalikų žymi spaudos dalis. Šio vienuolyno spaustuvėje išėina perijodiniai ir neperijodiniai leidiniai yra tvirtas ramstis pasaulio lietuvių katalikiškoji veikloje. Čia spausdintu ir gyvu žodžiu

ugdoma Kristaus ir Marijos garbė.

Dievo Motinos statula atvyko į vienuolyną didžioje savaitėje - balandžio 12 d. iš Westfieldo, Mass. Į tą miestą jos pasiimti buvo nuvykę Tėv. Ambrozijus Prakapas ir broliai Didikas Pauliukaitis bei Jurgis Petkevičius. Balandžio 12 d. 6 val. vakare statula procesijoje buvo įnešta į vienuolyno kopylyčią. Procesijai vadovavo Tėv. Leonardas Andriekus, dalyvaujant visiems tėvams ir broliams, "Darbininko", "Aidų", "Šv. Pranciškaus Varpelio" ir "Ateities" redakcijų nariams, spaustuvės darbininkams ir gražiam būreliui tikinčiųjų, atvykusių iš miesto. Kopylyčioje, padėjus statulą ant gėlėmis išdabinto paaukštėjimo, Tėv. Leonardas Andriekus pasakė progai pritaikintą pamokslą. Po to ėjo rožančių, Marijos Metų malda, palaiminimas švenč. Sakramentu.

Kitomis dienomis taip pat buvo vakarais specialios pamaldos Marijos garbei, atitinkamai suderintos su didžiosios savaitės liturgija. Tuo laiku tikintieji gausiai lankė kopylyčią. Rytais gi buvo laikomos Marijos garbei mišios. Statula pranciškonų kopylyčioje Brooklyne išbuvo nuo balandžio 12 d. iki 18 d. Didijį šeštadienį ji buvo išlėdėta į šv. Jurgio parapiją Brooklyne.

Nekaltos Marijos širdies statulos kelionė apylinkėse
Balandžio 17-23 — šv. Jurgio parapija, Brooklyn, N. Y.
Balandžio 24-30 — šv. Onos parapija, Jersey City, N. J.

VELYKU RYTA minia išėina iš šv. Patriko bažnyčios ir įsileija į parodą Penktojoje avenue. Nuotrauka iš viršaus.

Kun. dr. Juozas Zeliauskas, Lietuvos Saleziečių gimnazijos direktorius Italijoje, balandžio 15 atvyko laivu "Andrea Doria" ir Velykų šventės praleido pas savo gimines Irvingtone, N. J. Aplankė pranciškonus ir "Darbininką" bei susitiko su kun. J. Pakalniškiu ir tarėsi lietuviško katekizmo paruošimo ir išleidimo reikalui.

Kun. J. Zeliausko Amerikoje laikymosi pagrindinis tikslas yra organizuoti gimnazijai remti būrelius, kad šie lietuviška mokslo istaiga galėtų šviesiau žvelgti į ateitį. Dabar gimnazijoje mokosi 41 lietuviukas, kurių 21 yra iš Vokietijos, 17 iš Anglijos ir 3 iš Amerikos. Ir šį kartą kun. Zeliauš-

kas parsiveš kelis lietuviukus. Mano aplankyti vieną kitą N. Anglijos vietovę, Worcesterį, So. Bostoną, Philadelphia, Pittsburghą, Clevelandą ir Chicago, kur mano ilgiau apsisototi. Mano pasiekti ir Kanadą. Amerikoje užtruks apie porą mėnesių.

Norintieji su juo susisiekti, gali tai padaryti per Saleziečių atstovą Amerikoje kun. V. Endriūną, 240 South St., Elizabeth, N. J.

Motery katalikų sąjungos konferencija įvyks gegužės 16, 2 val. p.p. Angelių Karalienės parapijos salėje. Bus svarstomi Amerikos lietuvių uždaviniai praityje ir dabartyje.

Maspetho Moterų S-gos skyrius
balandžio 25, sekmadienį, 5 val. vakare parapijos salėje ruošia Margučių balių, į kurį visus kviečia atsilankyti.

REIKALINGI DARBININKAI
Vyras arba moteris prie baro ir virtuvėje. Taipgi pora — vyras su žmona prie abelno darbo. Amžius nesvarbu. Patyrimas nereikalingas — išmokysime. Butas ir valgis vietoje. Kreiptis: Juozas Lugauskas, 426 So. 5th St., Brooklyn, N. Y. (31)

CAMBRIDGE, MASS.

Klubo bankietas

Cambridge Amerikos lietuvių klubo šaunus metinis bankietas įvyks balandžio 25, sekmadienį, 1 val. p.p. klubo svetainėje, 163 Harvard St.

J. Gudas, bankieto ruošimo pirmininkas, smarkiai dirba ir atsilankantiems santykius, kad parengimas bus linksmas ir visi galės gerai praleisti laiką. Visi klubo nariai raginami iš anksto įsigyti bilietus, kurie gausiami pas J. Gudą, A. Jurkų, F. Janiūną, klube ir A. Daukanto krautuvėje.

Bankietas ruošiamas ne tiek pelno, kiek patiems nariams suvesti į artimesnius santykius. Prie gardžių valgių ir gėrimų bus ir graži programa bei šokiai. Visi tą dieną turite pasikirti klubo pasilinksminimui ir iš anksto pasiruošti.

N. Prasiidėjimo bažnyčioje tą dieną 8:30 val. rytu bus atnašaujamos šv. mišios klubiečių intencija. Nariai prieš mi-

BOSTONO ŽINIOS

Smuikininko Iz. Vasyliūno koncertas

Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno pirmasis Amerikoje koncertas įvyko balandžio 19, Municipal Building salėje So. Bostone. Koncerto programa susidėjo iš trijų dalių. Pirmąją dalį sukurė XVII a. italų kompozitorius Tommaso Vitali dūrinys — Ciaconna. Antroje dalyje išpildė romantinės vokiečių epochos kompozicijas — Mendelssohn - Bartholy. Trečioji dalis išimtinai skirta lietuviams kompozitoriams. Lig šiol Amerikos lietuvių visuomenė turėjo nemažą progą išgirsti liaudies dainų bei vokalinę mūsų kompozitorių kūrinį, tačiau parašytų smuikų nebuvo tekę girdėti. Šioje programoje pagrojo K. V. Banaičio, J. Gaidelio, A. Račiūno ir B. Budriūno kompozicijas. Tai jau Lietuvoje išugdytas instrumentalinės muzikos stilius, pasižyminti dideliu meniškumu, modernia kompozicijos technika, giliu lietuviškumu bei lyrika. Koncertan susirinko daug Bostono ir apylinkių lietuvių. Smuikininką pianu lydėjo Jeronimas Kačinskis, kompozitorius ir buv. Vilniaus Filharmonijos dirigentas.

Apdaužė plėšiką

Juozo Pečiulio batų krautuvė Broadway nesenai aplankė plėšikas ir pareikalavo atiduoti pinigų. Pečiulis neišsigaudo, bet pačiupo vagį ir, gerai apkūlęs, išmetė pro duris. Vagis pabėgo, bet po kelių kitų apipšimų buvo suimtas, ir Pečiulis jį atpažino.

Vakarinės mokyklos

balandžio 12, baigė mokslo metus. Aukštesniąją mokyklą iš lietuvių baigė B. Valickaitė, V. Česulytė ir A. Katauskaitė. Pradinę baigė L. B. Volmerytė, kuriai teko užbaigimo išskilmėse pasakyti kalbą.

Česlovas Mickūnas

atsikėlė gyventi iš Hamiltono, Kanados. Čia gyvena jo tėvai ir jaunesnieji broliai. Susitvarkius dokumentus atsikels į So. Bostoną ir jo šeima.

Felicija M. Grendelytė

einanti Lietuvos konsulato ir adv. Šalnos sekretorės pareigas So. Bostone, praėjusią savaitę buvo prisaiškinta notaro pareigoms (Notary Public) Massachusetts valstybėje. Ji be savo tiesioginių pareigų aktyviai dalyvauja lietuviškame veikime ir per eilę metų buvo "Vyties" žurnalo redaktoriaus padėjėja.

šias renkasi svetainėje, iš kur bendrai bus einama bažnyčion. Mišiose ir bankiete visi kviečiami dalyvauti.

Rengimo komisija

Motinos Dienos minėjimas

ALRK Sąjungos 4 kuopa gegužės 2 d. 3 v. p.m., Cambridge Kat. Klube, 163 Harvard Street, rengia Motinos Dienos minėjimą, su įvairia programa. Motinos ir svečiai bus pavaišinti skaniais valgiais ir kavute. Seniausia ir jausniausia motina bus pagerbta vietoj. Prašome visus kuo gausiausiai dalyvauti. Organizacijos ir draugijos yra prašomos tą dieną kitų minėjimų neruošti.

Kuopos sekretorė

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA
WBMS, 1090 kilocycles Boston 15, Mass.
Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu
VEDEJAS — P. VIŠČINIS
31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.
Tel. Brockton 8-1159-R.

Lietuvių Radijo Korporacija,

vedama St. ir V. Minkų, 502 E. Broadway, So. Bostone, tel. So. 8-0489, praneša, kad rugpjūčio 1 d. rengia didžiulį metinį pikniką Brockton Fair Grounds, paminėti 20 m. radijo sukakčiai. Bus įdomi programa ir dovanos. Rengėjai prašo tą dieną nerengti kitų rengimų. **Rep.**

Bendruomenės susirinkimas

Penktadienį, š.m. balandžio 23 d., 7:30 val. taut. namuose, 484 E. Fourth St., So. Boston, yra kviečiamas metinis visuotinis Amerikos Liet. Bendruomenės Bostono Apylinkės narių susirinkimas tokia darbu tvarka: 1. atidarymas, 2. prezidento sudarymas, 3. Dr. J. Girniaus žodis, 4. pranešimas apie bal. 10 d. įvykusių bendruomenės konferenciją New Yorke, 5. Valdybos ir revizijos komisijos pranešimas, 6. valdybos ir revizijos komisijos rinkimai, 7. Sumanymai. Pagal turimus adresus yra siuntinėjami kvietimai, tačiau adresu trūksta. Į susirinkimą kviečiami visi, kuriems rūpi bendruomenės veikla. Numatoma trumpa meninė programa.

Federacijos susirinkimas

Balandžio 23 d., 8 val. vak. parapijos salėje po bažnyčia įvyks Katalikų Federacijos Bostono skyriaus susirinkimas, kur bus aptariama šv. Petro parapijos 50 m. jubiliejaus rengimo programa.

Filmas apie jaunimo auklėjimą

Juozo Lolos rūpesčiu District Attorney Garret H. Byrne, šv. Petro parapijos salėje po bažnyčia, rodys filmą apie jaunimo daromus kriminalus ir nuodingų medžiagų vartojimą. Filmas bus rodomas balandžio 22 d. 7:30 val. vak. Filmas turi pedagoginį tikslą ir todėl jį turėtų pamatyti visi vaikai ir tėvai.

BARASEVICIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. South Boston 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas diena ir nakti
Nauja moderniška kopyčia Sermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemniausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

ZALETSKAS FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas diena ir nakti.
Kopyčia Sermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2669

Lithuanian Furniture Co. MOVERS — SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Mover
SO. BOSTON, MASS.
326-328 W. Broadway

Pavasaris — džiaugsmo ir dainavimo laikas!

Balandžio 25 d., 5 val. popiet
Brooklyne. Apreiškimo Parapijos Salėje

Felicija Pupėnaitė-Vasiliauskienė

Kultūros žurnalo Aidų KONCERTE- LITERATŪROS VAKARE

skambės lietuviškos dainos ir operų arijos

Dainuos
VILNIAUS OPEROS SOLISTAI:
Felicija Pupėnaitė-Vasiliauskienė
Stasys Liepas
Akompanuos A. Mrozinskas

Savo kūrybos perteiks
RASYTOJAI:
Kotryna Grigaitytė
Algirdas Landsbergis
Antanas Vaičiulaitis

Koncerte bus įteikta literatūros premija

Šokiams gros **JOE THOMO** Original Recording Orkestras

VISI MALONIAI KVIEČIAMSI ATsilANKYTI!

Stasys Liepas

Aleksas Mrozinskas